

KYMI-YHTYMÄ

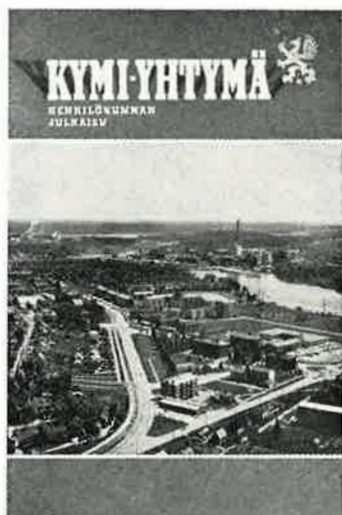
HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Miksi tehokas järjestelmä romutettaisiin
- 2 Dipl.ins. K. Hallikainen: Aktiivista turvallisuustyötä vakuutuksenottajien ja vakuutettujen hyväksi
- 3 Sosiaalipäällikkö Åke Launikari: Teollisuusvakuutus edistää yhtiömme vapaaehtoista työturvallisuustoimintaa
- 4 Insinööri Ensio Erkinharju: Teollisuusvakuutuksen mukanaolo tunnetaan hyvin tehtaan turvallisuustyössä
- 5 Kymintehtaan Mestarikerholle oma tunnus
- 5 Kuusankosken Teknilliset Toimihenkilöt 30-vuotias
- 6 Ministeri Lindeman tutustui Kuusankosken tehtaiden jätevesikysymyksiin
- 8 Maailman suurin sanomalehtikustantaja lordi Thomson kävi Kuusankoskella
- 9 Kanadalainen ministeri vierailulla Kuusankoskella
- 10 Voikkaan tehdaspalokunta 60-vuotias
- 12 Voikkaan tehdaspalokunnalla lähes tuhat hälytystä 60 vuoden aikana
- 14 Tukkinippujen käsittely Hallan sahalla suoritetaan tehokkaalla nippunosturilla
- 16 Karkkilassa opiskellaan Tietomiehen työtekniillistä kirjukurssia
- 18 60 vuotta ammatillista järjestötoimintaa Kuusankosken tehtailla
- 20 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 21 Merkkipäiviä
- 24 Manan majoille
- 24 Unkarilaiskuoro konserttimatkalla Kuusankoskella
- 24 Hallansaaren Kalliopytinki puretaan

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Kuusankosken keskustaa nähtynä helikopterista käsin. Taustalla Kymintehtas ja Kuusanniemen tehdas.

Viime aikoina on esitetty suunnitelmia lakisääteisten vakuutusten siirtämisestä valtion hoidettavaksi. Tarkastelemme lehdessämme asiaa tapaturmavakuutuksen osalta ja nimenomaan yhtiömme turvallisuustoiminnan kannalta. Asiantuntijoiden kirjoituksista käy selvälle, että yhtiömme ja Teollisuusvakuutuksen suhde on paljon läheisempi kuin tavallisesti vakuutuksenottajan ja vakuutuslaitoksen ja että tästä yhteistyöstä on koitunut myös paljon hyötyä, ennen kaikkea vakuutettujen parhaaksi.

Toinen maatalousministeri Lars Lindeman yhdessä useiden vesiasioita hoitavien virkamiesten kanssa on käynyt Kuusankoskella tutustumassa tehtaittemme jätevesikysymyksiin.

Kuusankosken tehtailla on vielä syksylläkin käynyt paljon vieraita. Heistä esittelemme täällä kertaa maailman sanomalehtikuninkaan lordi Thomsonin, kanadalaisen ministerin Willstonin sekä

unkarilaisen ylioppilaskuoron Egyetemi Enekkarin, jonka Sekakuoro Kaiku oli kutsunut Suomeen.

Voikkaan tehdaspalokunta joutui 60-vuotispäivänään lukuisten onnentoivotusten kohteeksi. Tämä palokunta on joutunut vuosikymmenien varrella taistelemaan useita suurpaloja vastaan. Suurin niistä on ollut Voikkaan keskukosen palo, jossa liekit nielivät 90 rakennusta.

Kuusanlammen—Hallan rautakanava on saanut loppupäähän Hallan tukkanavan ääreen tehokkaan nippunosturin, joka nopeuttaa suuresti tukkinippujen purkausta. Purkamismenetelmän muuttaminen on vähentänyt tapaturmanvaaraa.

Karkkilassa on alettu opiskella 3-vuotista Tietomiehen työtekniillistä kirjukurssia 33 miehen voimalla konepajakoulun tarjotessa sisukkaille yrittäjille kannustavaa ohjausta.

Miksi tehokas järjestelmä romutettaisiin

Tässä ristiriitojen ja eripuraisuuden sävyttämässä maailmassa on sentään sellaisiakin asioita, joihin kaikki suhtautuvat samalla tavoin. Emme toivo itsellemme emmekä muille onnettomuuksia, esimerkiksi sellaisia kuin tapaturmat ja loukkaantumiset. Vähänkin vaikea tapaturma herättää osanottoa uhriksi joutuneen lähipiirissä ja jos onnettomuus aikaansaa poikkeuksellisen vakavia seurauksia, saatetaan se tuntea jopa kansallisena järkytyksenä.

Kehittyneessä yhteiskunnassa pyritään varautumaan yllätyksellisiä vahinkoja vastaan sekä lainsäädäntöteitse että omatoimisin keinoin. Niinpä työnantaja on velvollinen vakuuttamaan palveluksessaan olevat tapaturmien varalta ja hänen on monenlaisin suojatoimenpitein koetettava eliminoida tapaturmanvaara. Laki velvoittaa myös työntekijöitä noudattamaan työssään sekä työmatkallaan annettuja turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita.

Työturvallisuustoimintaan perehtyneet — heitä on yhtiössämme paljon — tietävät, että jos tyydyttäisiin täyttämään ainoastaan pelkkä lain kirjain, muodostaisi se vain eräänlaisen pakollisen minimisuojan. Sen lisäksi tarvitaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa turvallisuustyötä, jatkuvaa valppautta, uusia oivalluksia ja niiden toteutuksia, valistusta, neuvontaa ja asenteiden muokkaamista suojeaksi tapaturmantorjunnalle. Näissä pyrkimyksissä onkin päästy ilahduttaviin tuloksiin, joskin voidaan sanoa, että aina on myös varauduttava ottamaan vastaan pettymyksiä. Pahimmissa tapauksissa tapaturmat ovat niin moninaisten ennalta arvaamattomien tekijöiden aiheuttamia, ettei niiltä voida koskaan täysin välttää.

Tuloksellinen tapaturmantorjunta vaatii pitkäjännitteistä suunnitelmallisuutta ja ennen kaikkea tehokasta organisaatiota. Sellaiseksi on yhtiössämme osoittautunut turvallisuustoimikuntajärjestelmä. Sen avulla saadaan mukaan kaikki osapuolet ja kunkin työpaikan oma asiantuntemus. Toimikunnilla on myös erinomainen tilaisuus valvoa, että työturvallisuutta edistävät käyttökelpoiset ehdotukset toteutetaan.

Mutta oma asiantuntemuskaan ei riitä, kun on kysymys niin vaikeasta ja monisäikeisestä toiminnasta kuin työturvallisuuden edistäminen. Yhtiöllämme onkin ollut jo vuosikymmeniä tällä tärkeällä, samalla kertaa sekä sosiaalisena että tuotannollisena toimintana liittyvällä alalla ylemmän tason neuvonantaja, opastaja ja auttaja, Teollisuusvakuutuksen suojeluteknillinen osasto. Itse asiassa se kuuluu yhtenä välttämättömänä osana turvallisuusorganisaatioomme, jota ilman vuosikymmenien aikana luotu tehokas järjestelmä ontuisi pahoin.

Mutta miksi sitten tällaista mahdollisuutta ylipäänsä tarvitsekaan tuoda esille. Ei kai käytännössä hyväksi koettua yhteistyötä lähdetä purkamaan. Sehän edellyttäisi vieläkin tehokkaamman järjestelmän luomista. Nykyisen käytännön romuttamista ei voida perustella taloudellisillakaan seikoilla, koska Teollisuusvakuutus on teollisuuslaitosten keskinäinen vakuutusyhtiö, eikä sen tarkoitus ole näin ollen tuottaa voittoa. Se pitää vain huolen siitä, että lain velvoitteet tulevat tinkimättä toteutetuksi ja että pitkäaikaisen kokemuksen, neuvonnan ja valistuksen avulla tapaturmantorjunnassa pyritään pääsemään niin hyviin tuloksiin kuin se inhimillisesti katsoen on mahdollista.

Asia on kuitenkin tullut yllättäen ajankohtaiseksi, kun on alettu suunnitella tapaturmavakuutuksen ottamista valtion haltuun. Ainakin meidän tapauksessamme sopii kysyä, mitä sillä voitettaisiin. Sen sijaan on helppo vastata, mitä sillä menetettäisiin. Se tietäisi vakavaa takaiskua sille tulokselliselle tapaturmantorjunnalle, jota Teollisuusvakuutus ja yhtiömme yhteistoiminnassa harjoittavat ja joka koituu vakuutettujen itsensä hyväksi.

Seuraavassa kolme asiantuntijaa kertoo tapaturmantorjunnasta ja Teollisuusvakuutuksen sekä yhtiömme turvallisuustoiminnan keskeisestä läheisestä yhteistyöstä. Ensimmäiseltä haastateltavaltaamme, Teollisuusvakuutuksen suojeluteknillisen osaston päälliköltä, dipl.ins. K. Hallikaiselta tiedustelimme vakuutusyhtiön tehtäviä ja toimintaperiaatteita tapaturmavakuutuksen ja tapaturmien torjunnan alalla. Sosiaalipäällikkö Åke Launikari tarkastelee kirjoituksessaan vakuutusyhtiön osuutta turvallisuustoiminnassa nimenomaan yhtiömme kannalta. Insinööri Ensio Erkinharju, Kymin selluloosatehtaan turvallisuustoimikunnan tarkastaja, joka joutuu päivittäin tekemisiin turvallisuusasioiden kanssa, valottaa asiaa tehtaan ja turvallisuustoimikunnan näkökulmasta.

Dipl.ins. K. Hallikainen:

Aktiivista turvallisuustyötä vakuutuksenottajien ja vakuutettujen hyväksi

Teollisuusvakuutus on teollisuuden keskinäinen vakuutusyhtiö, jonka toimialaan kuuluu myös lainsäätämä tapaturmavakuutus. Tältä osin sen varsinainen tehtävä on lain määräämällä tavalla antaa sen vakuutuksenottajien palveluksessa oleville henkilöille sellainen turva, etteivät he tai heidän omaisensa joudu taloudelliseen ahdinkoon työtapaturman tai ammattitaudin johdosta. Tämän päätehtävänsä yhtiömme pyrkii täyttämään nopeasti, täsmällisesti ja joustavasti.

Nopeudesta huolimatta asetetaan tapaturmien korvauskäsittelylle korkeat oikeudenmukaisuuden ja oikeudellisuuden vaatimukset. Tässä ja muissakin suhteissa valvotaan vakuutusyhtiöiden toimintaa myös viranomaisten taholta.

Kun Keskinäinen Vakuutusyhtiö Teollisuus-Tapaturma — joka vuoden 1965 alussa sulautettiin nykyiseen yhtiöön — perustettiin vuonna 1917, lausuttiin perustajien taholta mm. ne periaatteet, että yhtiömme olisi harjoitettava tapaturmavakuutusta teollisuuden piirissä omakustannushintaan ja samalla toimittava aktiivisesti tapaturmien ehkäisemiseksi. Näistä yksinkertaisista ja selvistä periaatteista on edelleenkin pidetty kiinni.

Koko 48 vuotta kestäneen toiminnan ajalta tehty tilinpäätös osoittaa

sen hämmästyttävän tosiseikan, että vahinkokustannukset ovat olleet suu-remmat kuin vakuutuksenottajilta perityt vakuutusmaksut. Edellä sanotusta huolimatta on turvallisuustyölle voitu antaa yhä tärkeämpi sija yhtiön toiminnassa. Ensimmäinen turvallisuusinsinööri palkattiin jo v. 1923. Nyt 43 vuotta myöhemmin on vakuutuksenottajiemme käytettävissä jo kokonainen suojeluteknillinen osasto, jossa työskentelee kymmenen työturvallisuus- ja työterveysalan asiantuntijaa. He tarkastavat säännöllisesti vakuutetut työpaikat ja osoittavat vakuutuksenottajille ne puutteet, joita työturvallisuuden kannalta niissä vallitsee. He antavat myös asiantuntija-apuaan virheiden korjaamisissa. Tämä toiminta on lähinnä neuvottelevaa palvelutoimintaa, joka kohdistuu mm. koneiden teknilliseen suojaukseen, työtapoihin, henkilökoh-
tisiin suojaimiin, ammattitautivaraan ja ensiapuvalmiuteen. Myös turvallisuuskasvatus ja turvallisuusaineiston levittäminen ovat tärkeällä sijalla suojeluteknillisen osaston toiminnassa.

Yhtiöllämme onkin aivan erinomaiset mahdollisuudet tehokkaaseen turvallisuustyöhön. Sillä on käytettävissään laaja tapaturma-aineisto, jonka sisältämiin tosiasioihin ja kokemuksiin torjuntatyö perustetaan. Vähäi-

sestä merkityksestä eivät myöskään ole ne hyvät suhteet, jotka vallitsevat vakuutettujen, vakuutuksenottajien ja yhtiömme kesken. Juuri nämä luottamukselliset suhteet sallivat asioiden perinpohjaisen ja avoimen käsittelyn ja tätä tietä on päästy turvallisuudessa pitkälle — ehkä pitemmälle kuin pakkokeinoin olisi päästy.

Tässä yhteydessä tulee erityisesti mieleen se turvallisuustyö, jota Kymin Osakeyhtiössä on yhteistyössä kanssamme tehty vuosikymmenien ajan. Mainittakoon tässä neuvottelu- ja tarkastustoiminnan lisäksi vain turvallisuustoimikuntatyö, kirjeopiskelu ja työpaikkatilaisuuksudet. Tämä työ on

Teollisuusvakuutuksen suojeluteknillisen osaston päällikkö
dipl.ins. K. Hallikainen

antanut myös tuloksia. Ei ole pelkkä sattuma, että esim. Kymin puuhiomo on pystynyt työskentelemään yli kaksi vuotta ilman ainoatakaan tapaturmaa — tulos, joka rohkaiskoon niitä, jotka eivät vielä usko, että tapaturmat voidaan estää.

Turvallisuustyöstä on ollut suora-naista hyötyä vakuutuksenottajille esim. alentuneiden vakuutusmaksujen muodossa, mutta ennen kaikkea torjuntatyön avulla on voitu varjella vakuutettujen kalleinta omaisuutta — henkeä ja terveyttä.

Teollisuusvakuutus edistää yhtiömme vapaaehtoista työturvallisuustoimintaa

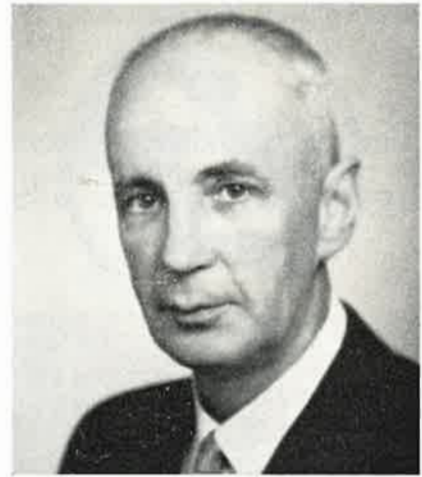
Kuten tunnettua velvoittaa tapaturmavakuutuslaki työnantajan vakuuttamaan jokaisen palveluksessaan olevan henkilön työssä tai työstä johtuvissa olosuhteissa sattuvan tapaturman varalta. Tämän työnantajalle kuuluvan lakisääteisen veloitteen on Kymin Osakeyhtiö täyttänyt vakuuttamalla koko henkilökuntansa Keskinäinen Yhtiö Teollisuusvakuutuskes-
sässä.

Lainsäädännön puitteissa ei vakuutusyhtiöille ole määrätty tapaturmien torjuntatyötä, mutta jo useiden vuosikymmenien ajan ovat eräät vakuutusyhtiöt ns. suojeluteknillisten osastojensa välityksellä harjoittaneet vapaaehtoista palvelutoimintaa teollisuuden itsensä esittämien tarpeiden ja toivomusten pohjalta. Päämääränä on ollut auttaa työnantajaa kehittämään vapaaehtoista torjuntatyötä.

Näin on myös tapahtunut meidän yhtiömme osalta. Edellä mainitun Teollisuusvakuutus-yhtiön suojeluteknillisen osaston ja meidän yhtiömme eri paikkakunnilla toimivien tehtaiden ja työpaikkojen välillä on vallinnut hyvin kiinteä ja vuosien kuluessa yhä monipuolisemmaksi muodostunut välitön yhteistoiminta. Ensimmäisessä yhteistoiminta tapahtuu ns. turvallisuustarkastusten yhteydessä, jolloin vakuutusyhtiön palveluksessa oleva insinööri tai vastaavan ammattikoulutuksen saanut henkilö saapuu tehtaalle. Kysymyksessä ei ole varsinaisesti tarkastus, vaan ennen kaikkea ja yksinomaan neuvoa-antava tehdaskäynti. Yhdessä tehtaan edustajan kanssa tutustutaan paikan päällä vallitseviin olosuhteisiin ja niihin vahinkoihin, mitä työn yhteydessä on tapahtunut. Yhteistoiminnassa pyritään löytämään oikeat me-

netelmät tapaturmien vastaiselle torjunnalle. Koska vakuutusyhtiön edustaja edustaa hyvin laajaa kokemuspiiriä ja korkeatasoista ammattitietoa, ovat hänen tekemänsä ehdotukset hyvien varten otettavia ja käyttökelpoisia. Mutta monessa muussakin suhteessa vakuutusyhtiön suojeluteknillinen edustaja auttaa kenttätöntehtijää. Vakuutusyhtiön edustajalla on laajat tiedot siitä, miten muissa teollisuuslaitoksissa työturvallisuuskysymyksiä on kehitetty ja löydetty oikeat ratkaisut moneen pulmakysymykseen. Lisäksi tällaisella henkilöllä on monia yhteyksiä teollisuuden ulkopuolella oleviin tutkimus- ja liikelaitoksiin, joita hän voi suositella työturvallisuutta edistettäessä.

Merkittävän osuuden työturvallisuustoiminnan kehittämiseksi muodostaa vakuutusyhtiön suojeluteknillisen toiminnan yhteydessä tehtävä koulutustyö. Tämän toiminnan avulla autetaan työnantajaa työturvallisuuskasvatus- ja -opetuskysymyksissä. Erittäin arvokkaan osan tästä opetustoiminnasta muodostaa 'Ehkäise tapaturmia'-lehden julkaiseminen. Tätä ammattilehteä tilataan mm. meidän yhtiömme palveluksessa oleville noin 1 000 vuosikertaa. Uutena lähinnä työnjohdolle tarkoitettuna opiskelumuotona on vakuutusyhtiön suojeluteknillisen osaston toimesta julkaistu, viisi opintokirjettä käsittävä 'Työnjohdon työturvallisuuskurssi'. Mainittu kurssin ovat yhtiössämme suorittaneet käytännöllisesti katsoen kaikki välittömässä työnjohdossa työskentelevät insinöörit, mestarit ja työnjohtajat. Ei ole myöskään arvioitava vähäiseksi sitä osuutta, mikä vakuutusyhtiön suojeluteknillisen toiminnan osalta liittyy paikallisesti järjestettä-

Yhtiön sosiaalipäällikkö Åke Launikari on ollut turvallisuustyössä kiinteästi mukana v:sta 1945 alkaen, jolloin turvallisuustoiminta liitettiin sosiaaliosaston alaisuuteen. Samanaikaisesti Kuusankosken tehtaita varten perustettiin päätoiminen turvallisuustarkastajan virka. Kulu-
luneiden kahden vuosikymmenen aikana on tehokkaan ja jatkuvasti uusia muotoja etsivän valistustoiminnan avulla yhä useammat saatu aktiivisesti mukaan turvallisuustoimintaan ja epäilemättä tällä valistustyöllä ja asenteen muutoksella on ollut osuutensa siihen, että tapaturmatilastot ovat huomattavasti parantuneet.

viin erilaisiin työturvallisuustilaisuuksiin ja niiden ohjelmien rakentamiseen.

Suojeluteknillisen osaston työtä voidaan kentällä työskentelevän kannalta parhaiten luonnehtia neuvoa-antavaksi toiminnaksi, mutta sen laatuiseksi ja tasoiseksi, että ilman sitä nykyinen työturvallisuustaso tehtailamme ei olisi ollut saavutettavissa. Erittäin arvokkaaksi tämän toiminnan tekee myös se, että tämä työmuoto on syntynyt vapaaehtoisuuden pohjalta ja on sitä edelleenkin. Kuten jokainen saattaa ymmärtää, koituu tämä toiminta suoranaisesti vakuutettujen hyväksi. Jokaisen yhtiömme palveluksessa olevan turvallisuutta työpaikoilla piileviä vaaroja vastaan on tämän neuvoa-antavan toiminnan avulla vuosien aikana voitu huomattavasti parantaa.

Teollisuusvakuutuksen mukanaolo tunnetaan hyvin tehtaan turvallisuustyössä

Kymin selluloosatehtaan turvallisuustoimikunnan jäsen, puiden purkaja Arvo Heinonen antaa toimikunnan tarkastajalle, insinööri Ensio Erkinharjulle lausuntonsa kokeiltavana olleesta uudesta koulusta, jonka suunnittelussa turvallisuusnäkökohdat on otettu huomioon.

Turvallisuustoimikunnan tarkastaja joutuu jatkuvasti päivästä päivään tekemisiin työasastonsa tapaturmantorjunnan kanssa ja hänen velvollisuuksiinsa kuuluu myös selvittää sattuneet tapaturmat. Tämä luottamustoimi ei tietenkään merkitse sitä, että muut työnjohtotehtävissä olevat vapautuisivat vastuusta tapaturmien torjunnassa. Se kuuluu luonnollisesti kaikille, mutta aivan erityisesti toimikunnan tarkastajalle.

On ollut mieltä todeta, että turvallisuustoimintaa kohtaan tunne-

taan elävää harrastusta. Tällaisesta aloitteellisuudesta haluaisin mainita äskettäin Kymin selluloosatehtaan puiden purkauspaikalla työntekijöiden ehdotuksesta tehdyt parannukset, jotka ovat lisänneet turvallisuutta tässä tapaturmaherkäksi todetussa työkohteessa.

Tarkastajalle tullaan avoimesti kertomaan myös 'vähää vaille' tapaturmista. Vaara on viime hetkessä hyvän onnen tai nopean reagoinnin ansiosta vältetty, mutta jotta vaaran mahdollisuus voitaisiin poistaa, saatetaan varottava kokemus tarkastajan tietoon parannustoimenpiteitä varten. Turvallisuusasioita seurataan laajemmaltikin. Esimerkiksi äskettäin oli 'Ehkäise tapaturmia'-lehdessä kone-tapaturman estämistä koskeva artikkeli, jossa esitettiin menettelytapoihin vastaavan koneen miehistö Kymin selluloosatehtaalla ei voinutkaan yhtyä. Asiaa pohdittiin perin pohjin turvallisuustoimikunnassa ja oma osittain eriävä käsitys tullaan saattamaan lehden toimituksen tietoon. Tämä tapaus osoittaa, että tällaisen työturvallisuusjulkaisun tekstiin paneudutaan erittäin huolellisesti.

Tarkastaja joutuu selvittämään yksityiskohtia myöten jokaisen tapaturman. Hän vastaa Teollisuusvakuutukselle lähetettävistä ilmoituksista. Toisinaan selvitys 'Miten tapaturma sattui' voidaan kertoa muutamalla sanalla, mutta on tietysti monimutkaisia tapauksia, jotka vaativat seikka-peräisen selonteon. Tapaturman uhriksi joutunutta kuullaan joko välittömästi tai mahdollisimman pian. Siinäkin tapauksessa, että hänen toipumisensa kestää pitkään, suorite-

taan hänen työhönpaluunsa yhteydessä tapaturman syyn uudelleen arviointi, mikä saattaa muuttaa aikaisempaa kuvaa. Tämä uusi selvitys toimitetaan myös Teollisuusvakuutukselle.

Näiden tapaturmaselostusten lähettämisessä tehdas on siten antavana puolena kartuttaen Teollisuusvakuutuksen ensiarvoisen tärkeätä tilastotilastoa. Tämä on luonnollisesti samalla lain kirjaimen huolellista noudattamista, joskin se suoritetaan ilman pakon tuntua. Vastaavasti turvallisuustoimikunta ja sen tarkastaja kääntyvät monessa tapauksessa turvallisuuskysymyksiä selvitellessään Teollisuusvakuutuksen puoleen, joka antaa auliisti pätevän asiantuntemuksensa käytettäväksi.

Teollisuusvakuutuksen panos koetaan kentällä ennen kaikkea vakuutusyhtiön suorittamana valistus- ja neuvontatoimintana. Tavallistahan on, että vakuutuslaitokset tulevat suurelle yleisölle tutuiksi harjoittamansa mainonnan avulla. Teollisuusvakuutuksesta kyseen ollen mainonnan sijasta tulee puhua valistuksesta ja neuvonnasta. Tämä ei tapahdu yksinomaan 'Ehkäise tapaturmia'-lehden välityksellä, vaan Teollisuusvakuutuksen insinöörien tehdaskäyntien ja turvallisuuspäivien sekä muiden valistustilaisuuksien yhteydessä. Tällöin tehtaan henkilökunta saa välittömän kosketuksen Teollisuusvakuutuksen päteviin asiantuntijoihin saaden samalla uusia herätteitä sekä varteenotettavia neuvoja. Valistus- ja opastustilaisuudet ovat monesti olleet hyvinkin antoisia ja 'käännyttäneet' välinpitämättömätkin myöntämieliseksi turvallisuustoimintaa kohtaan. Toisaalta tehtaan omat aloitteet, esimerkiksi liikenneopetuksen järjestäminen tehtaan omassa piirissä, on antanut ideoita Teollisuusvakuutukselle. Yhteydet kulkevat siten molempiin suuntiin ja koituvat kummankin hyödyksi ja luonnollisesti viime kädessä tehtaan ja sen henkilökunnan hyväksi.

Kymintehtaan Mestarikerholle oma tunnus

Jo kolmen vuosikymmenen ikään ehtineellä Kymintehtaan Mestarikerholla ei ole tähän saakka ollut omaa tunnusta, vaikka sellaista — esimerkiksi standardin kuviona — on monesti kaivattu. Siksi kerhon johtokunta julisti viime keväänä jäsenten kesken kilpailun tunnuksen aikaansaamiseksi. Kilpailun toimeenpano ja ehdotusten arvostelu annettiin toimikunnalle, johon nimettiin Toivo Korhonen, Matti Jämsén ja Keijo Vahter ja johon kerhon ulkopuolelta kutsuttiin maisteri Veikko Talvi sekä taiteilija Topi Valkonen.

Määräaikaan mennessä saapui kahdeksalta osanottajalta yhteensä kymmenen ehdotusta. Niiden joukosta

erottui kolme tekijää selvästi muita paremmiksi. Lopullista ratkaisua ei katsottu kuitenkaan voitavan tehdä, vaan näiden kolmen kesken järjestettiin jatkokilpailu. Kukaan kehitti ideaansa onnistuneempaan muotoon ja kilpailu johtikin toivottuun tulokseen. Ensimmäiseksi sijoittui Bjarne Brandt-Ojala (nimimerkki 'Kolmiot'), toiseksi Leo Kaplin ('Ky-Me-Ke') ja kolmanneksi Hugo Hänninen ('Ämmä'). Juryn päätös oli yksimielinen ja kaikki kolme palkittiin.

Mestarikerhon tunnukseksi hyväksytyssä ehdotuksessa, joka on muodoltaan pyöreä, on valkoisella pohjalla sininen joki ja siinä kolme valkoista kolmiota. Ne kuvaavat Kuusankosken tehtaiden päätuotannonaloja, paperi-, selluloosa- ja kemiallista teollisuutta sekä niin ikään kolmea eri tehdasryhmää, Kymintehdas-

ta, Voikkaata ja Kuusanniemeä. Merkkiä ympäröi hopeinen reunus.

Bjarne Brandt-Ojalan ensimmäisen palkinnon saanut ehdotus nähdään yllä. Toisessa kuvassa Kymintehtaan Mestarikerhon johtokunnan puheenjohtaja mestari Erkki Riipi suorittamassa merkkikilpailun palkintojenjakoa. Palkitut sijoitusjärjestyksessä vasemmalta lukien: Bjarne Brandt-Ojala, Leo Kaplin ja Hugo Hänninen.

sankosken Teollisuusteknikoiksi ja kotipaikkakin siirtyi Kuusankoskelle. Nykyisen muodon yhdistyksen nimi sai v. 1951. Yhdistys kuuluu Teknisten Liitto ry:hyn. Kirjoitukseen liittyvässä kuvassa nähdään nykyinen johtokunta. Henkilöt istumassa vasemmalta Pentti Palonen, puheenjohtaja Martti Kalso, sihteeri Pentti Tiihonen ja varapuheenjohtaja Eino Ver-
tanen, seisomassa Rauni Henttonen, Olavi Rinne, Erkki Raschka ja Pertti Savinen.

Kuusankosken Teknilliset Toimihenkilöt 30-vuotias

Kuusankosken Teknilliset Toimihenkilöt vietti 30-vuotisjuhlaansa lokakuun 22 p:nä kerhoravintola Koskikillassa. Yhdistyksen puheenjohtajan teknikko Martti Kalson tervetuliaissanojen jälkeen ojennettiin ansiomerkki ylimestari Ahti Hakalaiselle ja mestari Arvi Pöysälle. Teknisten Liiton onnittelut esitti liiton puheenjohtaja T. O. Parmanne. Yhtiön on-

nittelut toi isännöitsijä Botho Estlander korostaen teknillisten toimihenkilöiden merkitystä yhtiön tuotantolaitoksissa. Onnitteluja esittivät myös Teknillisten Toimihenkilöiden Kymen piiri ja lukuisat alan naapuriyhdistykset ja kerhot.

Yhdistys perustettiin Kouvolassa v. 1936. Sen nimeksi tuli Kymenlaakson Teollisuusteknikot, mutta kun jäsenkunnan kasvaessa kuusankoskelaiten osuus yhä lisääntyi, muutettiin yhdistyksen nimi v. 1949 Kuus-

Johtaja Olov A. Hixén toivottaa ministeri Lindemanin (puhujasta vas:lle) ja vesialan virkamiehet tervetulleiksi. Isännöitsijä Erkki Laasonen esittelee koivuselluloosaa ministeri Lindemanille sekä varatuomari Boreniukselle (alla).

Ministeri Lindeman tutustui Kuusankosken tehtaiden jätevesikysymyksiin

Toinen maatalousministeri Lars Lindeman, jonka toimialaan kuuluvat vesiensuojeluasiat, vieraili maanantaina lokakuun 17:ntenä Kuusankoskella perehtyen Kymijoen jätevesikysymyksiin ja Kuusankosken tehtaiden jätevesien käsittelyyn. Hänen mukanaan oli useita vesialan virkamiehiä: hallitussihteeri P. O. Väisänen maatalousministeriöstä, maat.metsät.lis. R. Laaksonen, varatuomari R. Salo ja dipl.ins. H. Etala maataloushallituksesta, vesiyli-tuomari V.-H. Eronen vesiyli-oikeudesta, piiri-insinööri J. Hakala ja dipl.ins. E. Kujala Kymen maanviljelysinsinööripiiristä, vesien-suojelun neuvottelukunnan vt. puheenjohtaja, varatuomari L. Borenius ja dipl.ins. E. Malmi Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitosta sekä maat.metsät.kand. E. Tirronen Kymijoen Vesiensuojeluyhdistyksestä.

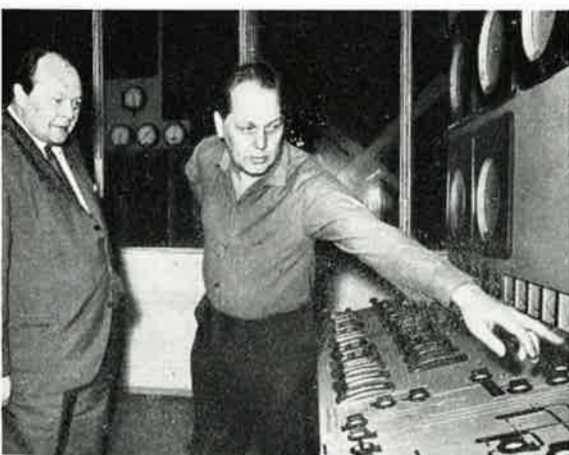
Neuvottelutilaisuuden, joka pidettiin pääkonttorissa, avasi Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén. Hän lausui ilonsa sen johdosta, että ministeri Lindeman haluaa omakohtaisesti tutustua teollisuuden jätevesiongelmien.

Nykyisissä oloissa tyydyttävä teollisuusvesien mekaaniseen puhdistukseen

Dipl.ins. Gustav Rosenqvist esitelmöi Kuusankosken tehtaiden jätevesikysymyksestä valaisten esitystään tilastoin ja graafisin piirroksin. Lisäyksenä hänen Kymi-Yhtymä-lehdessä (no 2/1966) julkaistuun samaa aihetta käsittelevään laajaan artikkeliansa puhuja totesi, ettei kemiallisen puunjalostusteollisuuden tehdas-vesien biologinen puhdistus ainakaan nykyvaiheessa voi tulla kysymykseen, sillä biologisten puhdistamojen rakentaminen ja käyttökustannukset nousisivat aivan liian kalliiksi. Kaiken lisäksi eräät seikat Neuvostoliitossa saatujen kokemusten mukaan tekevät biologisen puhdistusmenetelmän meidän ilmastossamme kyseenalaiseksi. Jäteveden lämpötilan tulisi olla vähintään $+10^{\circ}$, kun se meillä talvisin on vain $+5^{\circ}$ ja koska on kysymys valtavista vesimääristä, tulisi niiden lämmittäminen suhteettoman kalliiksi. Biologinen puhdistus ei myöskään toimi, jos jätevedet ovat liian happamia. Selluloosan valkaisun alkavaiheen vedet olisivat kyllä sellaise-naan sopivia, mutta happamien val-

Selluloosankeittäjä Unto Grönberg selostaa ministeri Lindemanille ohjaamon automatiikkaa

kaisuvaiheiden sekä sulfiittiselluloosa-tehtaiden pesuosastojen jätevedet vaativat neutraloimista ennen biologista puhdistusta. Myös Ruotsissa on tultu siihen tulokseen, että teollisuusvesien biologiseen puhdistukseen olisi turvaututtava vain erikoistapauksissa, esimerkiksi silloin kun vesistön sieto on erittäin pieni. Kun jätevesien biologisessa puhdistuksessa jouduttaisiin jäteveeseen sekoittamaan ravinteita, olisi todennäköistä, että ne lisäisivät rehevöitymistä vastaanottavassa vesistössä. Kuusankosken tehtailla tänä vuonna vierailleet neuvostoliittolaiset vesiasiantuntijat lausuiivat käsityksensä, että jos jätemäärät saadaan suljettujen vesijärjestelmien avulla niin pieniksi kuin esimerkiksi Kuusanniemen ja Voikkaan tehtailla on asian laita, on biologisen puhdistuslaitoksen rakentaminen tarpeetonta.

Ins. Rosenqvist mainitsi, että tähän mennessä on Kuusankosken tehtailla sijoitettu vedenpuhdistusta edistäviin toimenpiteisiin kaikkiaan lähes 20 miljoonaa nykymarkkaa. Laitteista ja järjestelmistä koituu luonnollisesti hyötyä myös tuotannolle, mutta lähivuosien suunnitelmat, joiden toteuttaminen aiheuttaa vielä noin 8 miljoonan markan kustannukset, tulevat palvelemaan melkein yksinomaan vesiensuojelua. Puhuja esitti mielipiteensä, että Kymijoen vesiensuojelun tavoitteeksi olisi asetettava se, ettei tilanne tuotannon kasvusta ja monipuolistumisesta huolimatta ainakaan pahenisi nykyisestä. Tähän mennessä suoritetuilla ja lähivuosina tapahtuvilla järjestelyillä saastumisen lisääntyminen nykyisestä näkyytäänkin estämään.

Isännöitsijä Erkki Laasonen selosti Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaan vesijärjestelmiä ja jätevesien käsittelyä. Tätä tehdasta suunniteltaessa otettiin huomioon uuden vesilain velvoitteet ja tulokset ovat kutakuinkin vastanneet laskelmia. Aluksi laskeutumislaitaiden teho jäi

dosta, että hänelle oli näin tarjoutunut erinomainen tilaisuus perehtyä teollisuuden vesikysymyksiin. Hän totesi, että Kymin Osakeyhtiö on kiitettävällä tavalla käynyt käsiksi näihin ongelmiin ja uhrannut vesitilanteen parantamiseksi suuria summia. Vesien saastumisesta näyttää muodos-

Erityisesti Kuusanniemen tehtaalla jätevesien puhdistuslaitteet olivat vieraiden mielenkiinnon kohteina

odotettua pienemmäksi, mutta nyttemmin se on saatu nostetuksi 85 prosenttiin. Mustalipeän talteenotossa päästään 97 prosenttiin saakka.

Jätevesistä muodostumassa kansallinen ongelma

Esitelmätilaisuuden jälkeen ministeri Lindemanille ja hänen seurueelleen esiteltiin päälaboratoriota ja Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehdasta kohdistamalla päähuomio vesihuoltoon ja jätevesien käsittelyyn. Kiertokäynnin jälkeen lounaalla pitämässään puheessa ministeri Lindeman toi julki tyytyväisyytensä sen joh-

tuvan kansallinen ongelma, ministeri jatkoi. Teollisuus ei ole suinkaan ainoa syyllinen, vaan asutus ja maatalous tekevät vesien saastumisen yhä kirjavammaksi ongelmavyyhdeksi. Vesiensuojelusta on tulemassa ennen kaikkea sosiaalinen kysymys ja meidän on ajateltava vesien huoltoa myös tulevien polvien kannalta. Siksi tämä tärkeä asia on pyrittävä ratkaisemaan rauhallisesti ja kiihottomasti. Maataloushallituksessa, jonka toimialaan vesiensuojelu kuuluu, on analyttinen tutkimus ja rekisteröinti hoidettu verrattain tyydyttävällä tavalla, mutta sen sijaan puuttuu yleissuunnitelmia, joiden avulla vesien saastuminen estettäisiin. Niiden laatimiseen olisi varattava vähintään kaksi vuotta. Suunnitelmien toteuttaminen kysyy luonnollisesti suunnattomasti varoja eikä voida lähteä siitä, että likaajat yksin joutuisivat kantamaan niistä aiheutuvat kustannukset. Kuntien ja valtion on tultava mukaan.

Fil.tohtori Pauli Paasonen esittelemässä päälaboratoriota

Maailman suurin sanomalehtikustantaja lordi Thomson kävi Kuusankoskella

Lordi Thomson pääkonttorin tornissa oppinaaan yhtiön hallituksen puheenjohtaja C. J. Ehrnrooth (vas.) ja johtaja Olov A. Hixén

Kanadalais-englantilainen sanomalehtikustantaja lordi Roy Thomson of Fleet, vieraili suuren lontoolaisen sanomalehden The Sunday Timesin toimitusjohtajan G. C. Rowettin kanssa Kuusankoskella syyskuun 11 pnä tutustuen yhtiömme toimintaan ja tuotantolaitoksiin. Lyhyen Suomen käyntinsä aikana hän kävi neuvottelua Suomen vientipiirien edustajien kanssa ja Kuusankosken matkalla hänen mukanaan olivat toimitusjohtaja H. R. Sumelius sekä johtaja C.-C. Rosenbröijer Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksestä. Yhtiömme, joka toimittaa paperia valtavalle Thomsonin lehti-imperiumille, oli valittu suomalaisen paperiteollisuuden esittelykohteeksi.

Isäntinä Kuusankoskella toimivat Kymin Osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja C. J. Ehrnrooth, yhtiön toimitusjohtaja Kurt Swanljung ja Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén. Johtokunnan huvilassa tapahtuneen vastaanoton jälkeen seurasi tutustuminen tehdaslaitoksiin ensin pääkonttorin tornista käsin, minkä jälkeen käytiin päälaboratoriossa, Kuusanniemen tehdasalueella sekä Voikkaan paperitehtaalla. Korkea-arvoinen, paljon maailmaa nähnyt vieras lausui julki erityisen ihastuksensa suomalaisesta tehdasmaisemasta, jossa suuret tehtaajat, hyvin hoidettu ympäristö ja luonto yhtyvät harvinaisen sopuisuudella tavalla. Hän osoitti suurta

mielenkiintoa myös yhtiömme paperille painettuja painotuotteita kohtaan, joiden joukossa on vaativia monivärijulkaisujakin.

Lehtimiesvastaanotolla Helsingissä lordi Thomson kertoi pitävänsä suomalaista paperia hyvänä ja hintaa kohtuullisena. Myös suomalaiset myyntimiehet osaavat palvella paperinostajia. Jos ostajalla on huomauttamista paperinlaatuun nähden, saadaan Suomesta nopeasti valitukseen vastaus ja selvitys. "Jatkamme luottamuksellista yhteistyötä Suomen kanssa, josta jo nyt ostamme huo-

Johtaja Hixén esittelemässä lordi Thomsonille Voikkaan tehtaan sanomalehtipaperia

Yhtiömme valmistamalle paperille painettujen eri puolilla maailmaa ilmestyvien julkaisujen painojälkeä tutkitaan. Oikealta toimitusjohtaja Swanljung, toimitusjohtaja Rowett, lordi Thomson, johtaja Hixén ja johtaja Rosenbröijer.

mattavan määrän paperia", totesi lordi Thomson.

Lordi Thomson omistaa lehtiyhtiömiä kaikissa maanosissa. Eräiden tietojen mukaan hän omistaa 138 sanomalehteä, toisen maininnan mu-

kaan jopa kaksisataa. Olipa määrä kumpi tahansa, sitten Kuusankosken vierailun luku on lisääntynyt vielä yhdellä, sillä Englannin arvovaltaisin sanomalehti The Times siirtyi äskettäin Thomsonin haltuun. Thomson ei pyri kuitenkaan yhdenmukaistamaan sanomalehtiään, vaan antaa lehtiensä

nistuksin uransa radioalalla hänestä tuli myös lehtikustantaja ja televisioyhtiöiden omistaja. V. 1955 hän osti The Scotsman-lehden ja muutti itsekin Skotlantiin ja v. 1959 Lontoon, jossa hänen haltuunsa siirtyi valtavan suuri Kemsleyn lehti-imperiuni. Sen nimi muutettiin Thomson

Kanadalainen ministeri vierailulla Kuusankoskella

Fil.tohtori Pauli Paasonen näyttämässä lehtikuninkaalle paperin poikkeleikkauspintojen suurennoksia

Ministeri R. G. Williston (vas.) ja johtaja Olov A. Hixén

toimituksille vapauden kirjoittaa asioista haluamallaan tavalla, joka voi johtaa niiden kesken ristiriitaisiinkin kannanottoihin. Sanomalehtien ohella lordi Thomson omistaa ammatti- ja erikoisalojen lehtiä, kustantamoita ja kirjapainoja, radio-, televisio- ja filmiyhtiöitä, matkatoimistoja ja monia muita yrityksiä.

Lordi Thomson on syntynyt Torontossa 1894. Luotuaan suurin pon-

Newspaper Ltd:ksi ja uuden omistajan johdossa se nousi nopeasti taloudellisesta ahdingostaan.

Roy Thomson aateloitiin v. 1964. Hän ei ole yksinomaan kustantaja ja rahoittaja, vaan hänen kynästään on lähtenyt koko maailmaa kiinnostaneita artikkeleja. Niinpä hän on haastatellut Nikita Hrushtshevia ja Aleksei Kosyginia. Suomen matkallaan hän tapasi presidentti Kekkonen.

Kanadalainen ministeri R. G. Williston Brittiläisen Kolombian osavaltioista, johon muutamat suomalaiset metsäteollisuusyhtiöt ovat hankkeissa rakentaa selluloosa- ja voimapaperitehtaan, kävi lokakuussa muutaman päivän vierailulla Suomessa. Kuten odottaa saattaa, kiinnostivat häntä juuri nämä Kanadaa katseensa suunnanneet yhtiöt. Niinpä hän käväisi Kuusankoskellakin yhtiömme vieraina ja täällä hänelle tietenkin näytettiin Kuusanniemen tehdasta, joka kyllä kelpaa esimerkiksi suomalaisesta kemiallisen metsäteollisuuden suunnittelutaidosta. Ministeri Williston vakuutti olevansa tyytyväinen näkemäänsä. Hänen maaseutumatkansa muina kohteina olivat mm. Myllykosken Paperitehdas, Tampella Inkeröissä ja Enso-Gutzeitin Summan, Kotkan, Kaukopään ja Uimaharjun tehtaot. Suomen-matkallaan ministeri Williston tapasi myös valtioneuvoston ja Suomen Pankin johtokunnan jäseniä.

Ministeri Williston seurueineen ja isäntineen Kuusanniemen tehtaalla. Oikealta johtaja Hixén, ministeri Williston, isännöitsijä Estlander, metsänhoitaja Warras, johtaja Räihä, dipl.ins. Rosenqvist ja vuorineuvos Halle.

Juhlivan palokunnan ryhdikäs rivistö saapumassa palomestari Antti Lukan komentamana seuratalolle, jonka edustalla tapahtui ohimarssi

60-vuotisjuhla

Varsinainen 60-vuotisjuhla pidettiin Voikkaan seuratalossa, jonne oli kokoontunut runsas kutsuvieraiden, palokuntaveteraanien ja nykyisten palokuntalaisten joukko. Juhlan aloitti Voikkaan Työväen Soittokunta kapellimestari Kalevi Taimelan johtamana esittäen Kaupin 'Juhlamarssin' ja kansanlaulusikermän. Tervehdyspuheessaan palopäällikkö Esko Eloranta palautti lyhyesti mieleen Voikkaan tehdaspalokunnan alkuvaiheet korostaen yhteishengen merkitystä palokunnan menestyksellisen työn edellytyksenä. Hän mainitsi, että tehdaspalokunta on itsenäinen organisaatio, mutta se on saanut Kymmin Osakeyhtiöltä kaiken mahdollisen tuen. Lopuksi hän kohdisti sanansa palokuntaveteraaneille, joiden luoma uhrautuva palomieshenki auttaa palokuntamiehiä suoriutumaan vaativista tehtävistään. Voikkaan Sekakuoro esiintyi opettaja Paavo Laurikaisen johdolla. Juhlahistoriikin esitti palokunnan sihteeri Antti Lukka.

Palokuntien Keskusliiton puheen-

Voikkaan tehdaspalokunta 60-vuotias

Juhlapuheen piti Palokuntien Keskusliiton puheenjohtaja, maaherra Artturi Ranta

Voikkaan tehdaspalokunta juhli 60-vuotistaivaltaan sunnuntaina 16. 10. Aamulla palokunnan johtokunta kävi kunniakäynnillä sankarihaudoilla ja manalle menneiden palopäällikköiden Alvar Brejlinin, Paulu Ahlakarin, Karl Nikanderin ja Hjalmar Ruthin haudoilla. Ennen varsinaista juhlaa suoritettiin ohimarssi, jonka vastaanottivat Palokuntien Keskusliiton puheenjohtaja, maaherra Artturi Ranta, Voikkaan tehdaspalokunnan päällikkö Esko Eloranta, Kuusankosken tehtaiden johtaja Olov A. Hixén, Voikkaan tehtaan isännöitsijä Magnus Wangel ja Kuusankosken kauppalanjohtajan varamies Einari Virtanen.

johtaja, maaherra Artturi Ranta mainitsi juhlapuheessaan, että tuskin missään muussa toiminnassa ilmenee niin paljon vapaaehtoista uhrautuvaisuutta kuin palokuntien toiminnassa. Suomessa on tällä hetkellä noin 1 500 palokuntaa, joista 700 on vapaaehtoisia palokuntia. Puolivakinaisia ja tehdaspalokuntia on suunnilleen sama määrä. Vakinaisia palokuntia on vain 40. Palomiestistöä on palokunnissa yhteensä noin 44 000, joista vakinaisissa, puolivakinaisissa ja tehdaspalokunnissa 11 500 ja vapaaehtoisissa yli 30 000. Palokuntien jälkikasvuun liitto kiinnittää erityistä huomiota ja 1951 aloitetussa poikatyössä on nykyisin mukana n. 6 000 palopoikaa. Kehityksen nopeasti edetessä on palotoimenkin alalla pysytävä ajan tasalla. Se vaatii valistusta, tietojen lisäämistä ja koko yhteiskunnan tukea. Lopuksi maaherra Ranta esitti juhlivalle palokunnalle Palokuntien Keskusliiton tervehdyksen ja onnentoivotuksen.

Ansioristejä ja mitaleja

Maaherra Artturi Ranta ja Kymen läänin palokuntaliiton puheenjohtaja Aaro Rämä luovuttivat palopäällikkö Esko Elorannalle Palokuntien Keskusliiton erikoisansioristin. Palopäällikkö Eloranta on v:sta 1927 ollut mukana palokuntatoiminnassa, palomestarina v:sta 1945 ja palopäällikkönä v:sta 1952. Ansioristin saivat palomestarit Antti Lukka ja Martti Kalso sekä joukkueenjohtaja Lauri Andersson. Isännöitsijä Magnus Wan-

gel luovutti palomestari Antti Lukan avustamana Suomen Palopäällystöliiton ansiomitalin Arvo Häkkiselle, Einari Paulangolle, Ossi Anderssonille, Jan Krzywackylle ja Eino Peltolalle sekä Palokuntien Keskusliiton ansiomitalin seuraaville 12:lle palomiehelle: Erkki Aarnio, Otto Bäckman, Kalle Hasu, Väinö Hasu, Unto Heimonen, Einari Joutjärvi, Viljo Joutjärvi, Kaarlo Koskinen, Martti Pajari, Niilo Siren, Viljo Toikka ja Viljo Valtonen.

Onnitteluja

Juhliva palokuntaa onnittelivat Kymin Osakeyhtiö (isännöitsijä Magnus Wangel), Kuusankosken kauppa (kauppalanjohtajan varamies Einari Virtanen ja kauppalansihiteeri Jorma Lehtonen), Kuusankosken seurakunta (rakennusmestari Vilho Björn ja teknikko Heikki Joensuu), Suomen Palopäällystöliitto (toiminnanjohtaja Vilho Pesälä), Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutus (johtaja E. Saro ja dipl.ins. E. Olander), Kymen läänin palokuntaliitto (palopäällikkö Aaro Rämä ja toiminnanjohtaja Toivo Kontula), Kouvolan kaupungin palokunta (palopäällikkö Aaro Rämä), Kymintehtaan tehdaspalokunta (palopäällikkö Pentti Nieminen ja joukkueenjohtaja Birger Helén), Haukkasuon tehdaspalokunta (palopäällikkö Pauli Häkkinen), Hallan tehdaspalokunta (palopäällikkö Erkki Wecksten), Högforsin tehdaspalokunta (palopäällikkö Seppo Kuosmanen ja joukkueenjohtaja Pentti Mikkola)

ja Juantehtaan palokunta (palopäällikkö Eero Lipponen). Kukkalaitein, sähköin ja adressein onnittelivat palokuntaa vuorineuvos K. E. Ekholm, Valkealan kunnanhallitus, Kansallisosake-Pankki ja Voikkaan Urheiluveikot.

Arvokas palokuntajuhla päättyi Kymenlaakson lauluun ja lopuksi juh-lavieraat siirtyivät nauttimaan kahvipöydän antimista.

Palokuntien Keskusliiton erikoisansioristin sai palopäällikkö Esko Eloranta (vas.) ja ansioristin palomestarit Antti Lukka ja Martti Kalso (puuttuu kuvasta) sekä joukkueenjohtaja Lauri Andersson

60-vuotisjuhlan kutsuvieraita ja isäntiä

Voikkaan tehdaspalokunnalla lähes tuhat hälytystä 60 vuoden aikana

V:sta 1913 Voikkaan tehdaspalokunnalla on ollut keskuspaikkanaan tämä arkkitehti Werner Thomén piirtämä yhä käyttökelpoinen palokunnantalo.
Kuva v:n 1915 tienoilta.

Sunnuntaina heinäkuun 1 päivänä 1906 raivosi Voikkaan paperitehtaassa tulipalo, joka tuhosi kolme tehtaassa viidestä paperikoneesta ja paperin jälkikäsittelyosastot. Tuhoutuneet koneet sijaitsivat samassa konesalissa. Parhaillaan suoritettiin korjaustöitä ja valsseja tarkastaessaan työntekijät käyttivät avotulta. Palo sai alkunsa koneen kuivasta päästä, josta se levisi nopeasti konehuopaa myöten ja tuossa tuokiassa koko kone oli tulossa. Lieskat sytyttivät puisen höyrykuvun ja pian oli koko konesali tulimerenä. Kaikeksi onnettomuudeksi vesitornin säiliö, josta johti putki konesaliin, oli korjauksen takia tyhjillään. Eräät muutkin seikat hidastivat sammutustöitä — niinpä palohälytystä ei voitu antaa, koska höyryjohto oli katkaistu erään hanan korjauksen vuoksi — ja

siten menetettiin useita kalliita minutteja.

Vähitellen saatiin sammutustyö kuitenkin käyntiin. Tehtaalla oli tuolloin jo kaksi tehokasta höyryruiskua. Kymmentehtaan palokunta, joka oli perustettu vuotta aikaisemmin, saapui höyryruiskeineen ja myös Kouvolan VPK riensi apuun. Onnettomuudeksi vallitsi tuona kohtalokkaana päivänä kova myrsky, joka vaikeutti sammutusta. Ankarin ponnistuksin saatiin tulen valta vihdoinkin rajoitetuksi ja toinen puoli tehdaslaitoksista pelastui.

Tehtaalla oli siis tuolloin jo palokaluksia, mutta koulutettu miehistö puuttui. Niinpä saman vuoden syksyllä koottiinkin tehtaassa työntekijöistä 20-miehininen palokunta, jonka päälliköksi nimitettiin isännöitsijä

Herman Norrman. Tältä pohjalta syntyi Voikkaan VPK muutamaa kuukautta myöhemmin. Se jakautui aluksi tehdas- ja kyläosastoon, mutta v. 1912 nämä muodostuivat itsenäiseksi palokunniksi. Jo sitä ennen 1909 palokunta oli liittynyt Suomen Yleiseen Palokuntaliittoon.

V. 1913 valmistui arkkitehti Werner Thomén piirustusten mukaan rakennettu 2-kerroksinen ja 28 m korkealla letkutornilla varustettu palokunnantalo, joka yhä palvelee alkuperäistä tarkoitustaan.

Alkuaikoina palokunta jakautui sammutus- ja pelastusosastoihin, joista sitten muodostui komppanioita. Nykyisin palokunta käsittää palokunnan päällikön, 3 palomestaria ja neljä joukkuetta, joiden kunkin vahvuus on joukkueenjohtaja ja 15 mies-

tä. Palokunnan koko vahvuus on siten 68 miestä. Palokunnan perustamisesta lähtien sen ylläpitäjä Kymin Osakeyhtiö on nimittänyt palokunnan päällystön.

Isännöitsijä Norrmanin jälkeen tuli palokunnan päälliköksi v. 1918 isännöitsijä Alvar Brejlin. Hänen 23 vuotta kestäneen päällikkö kautensa aikana palokunta muuttui vähitellen kokonaan motorisoiduksi. Ins. Brejlin toimi koko maata käsittävien palontorjuntaelinten johdossa suorittaen arvokkaan päivätyön maan palosuojelun hyväksi. Hänen viitoitamaansa tietä kehittivät palokuntaa myös seuraavat palopäälliköt, sosiaalipäällikkö Paulu Ahlakari ja sähkömestari Karl Nikander. Vuodesta 1952 palokunta on ollut ylimestari Esko Elorannan komennuksessa. Hän kuuluu myös Suomen Palopäällystöliiton teollisuusjaoston johtokuntaan toimien nykyisin sen varapuheenjohtajana. Palokunnan I:nä palomestarina toimii A. Lukka, II:nä palomestarina M. Kalso, III:nä palomestarina T. Kuusisto, joukkueenjohtajina E. Lautamatti, L. Andersson A. Häkkinen ja K. Mattila sekä päätoimisena varumestarina V. Hasu. Palokunnan johtokunnan kokoonpano on seuraava: puheenjohtaja E. Eloranta, varapuheenjohtaja M. Kalso, sihteeri A. Lukka, rahastonhoitaja V. Hasu sekä T. Kuusisto, E. Lautamatti, E. Peltola, A. Kinnari ja P. Eskola.

matti, E. Peltola, A. Kinnari ja P. Eskola.

Voikkaan tehdaspalokunnan käytössä on erittäin tehokas kalusto, johon kuuluu mm. kolme ruiskuautoa. Yhdessä niistä on vesipostin lisäksi vaahtopumppu. Siirrettävällä kalustollaan palokunta kykenee saamaan n. 6 000 litran/min. tehon. Lisäksi tehdasalueella on kahden hydranttipumpun perässä 8 tuuman vesijohtoverkosto useine 3 tuuman ulosottoineen sekä tavallisessa käyttövesiverkostossa olevia paloposteja ympäri tehdasaluetta. Paperikoneet on suojattu Sprinkler-putkistolla ja lisäksi tehdassaleihin ja varastoihin on sijoitettu n. 300 kemiallista alkuammuntinta. Palokunnan harjoituksissa ja valmennuksessa on nimenomaan erikoistuttu palontorjuntaan tehdasolosuhteissa. Tätä luonnollisesti edistää se, että palokuntalaiset tuntevat Voikkaan tehdaslaitokset — oman työympäristönsä — läpikotaisin.

Palokunta on 60-vuotisen toimintansa aikana hälytetty lähes 1 000 kertaa. Oman tehtaan ja piirin lisäksi on riennetty tarvittaessa auttamaan Kymintehtaan palokuntaa ja usein on oltu taistelemassa punaista kukkoa vastaan Valkealassa, Kouvolassa, Iitissä, Jaalassa ja Elimäellä. Viime sotien aikana palokunta joutui sammuttamaan pommituspaloja kahdesti Helsingissä ja kerran Kotkassa. Vas-

taavasti on auliisti saatu apua naapuripalokunnilta.

Oman tehtaan ja Voikkaan alueen tulipaloista mainittakoon Oravalan kylän palo 1914, Mattilan kansakoulun palo 1924, tehtaan vanhan pesutuvan ja leipomon palo samana vuonna, Voikkaan keskustassa 1933 sattunut suurpalo, jossa tuhoutui yli 90 rakennusta, yhtiön sikalan palo Kymenrannassa samana vuonna, vihollisen pommituksen aiheuttama palo Voikkaan keskustassa talvisodan aikana, paperikone n:o 5:llä sattunut tulipalo 1940, vaikeasti sammutettava palo karbiditehtaan puuhiilivarastossa 1948, paperitehtaan vanhan pakkaamon palo 1950, karbiditehtaan vanhan varaston palo 1954, puuhiomon uudisrakennuksen palo 1956, Voikkaan työväentalon tuhoutuminen 1957 ja vaikeasti sammutettava palo

Lämmittäjä Gustav Andersson hoitamassa höyryruiskua Voikkaan tehtaan v. 1906 tapahtuneen suurpalon jälkisanmutuksessa. Huom. hirsi-rakennukset koskessa ja vasta-päisellä rannalla.

Tehtaan sillan vieressä sijainnut pesutupa ja leipomo paloi v. 1924

kattilahuoneen vanhassa purubunkkerissa 1965.

Kilpailutoiminnasta mainittakoon, että palokunnan joukkue voitti Jehumaljan Vaasassa pidetyissä valtakunnallisissa kilpailuissa 1965. Voikkaan tehdaspalokunta on osallistunut myös teollisuuspalokuntien sammutusvälinekilpailuun tulien kahtena viime vuonna kuudenneksi. Kymenlaakson Palopäällystyöyhdistyksen järjestämässä tietokilpailussa tuli viime vuonna voitto Voikkaalle.

Tuskinpa millään yhtiömme tuotantolaitoksella on tapahtunut sotien jälkeisenä aikana niin paljon muutoksia kuin Hallan sahalla. Ennen oli Kymijoki ja uitto sahan toiminnan perusedellytys. Nyt 'uivat' tukit perille maitse, kaiken lisäksi kuoripäälisinä ja nipuissa. Tuotantolinjan toisessa päässä trukit siirtelevät lauta- ja lankkupaketteja ja lastaus laivoihin tapahtuu omassa laiturissa. Valtaisa proomulaivasto on tyystin kadonnut ja lautatarhakin on suuresti pienentynyt, sillä noin kaksi kolmannesta sahatavarasta kuivatetaan keinotekoisesti. Itse sahauksessa ja lajittelussa on tapahtunut suurta edistystä. Vauhti on nopeutunut ja koneet ovat tulleet ihmisen avuksi. Mutta yhä näyttää Hallassa uudistusvauhti jatkuvan.

Tänä syksynä Hallan saha on saanut tukkialtaan ääreen suuren pukkinosturin, jonka avulla rautatie- ja maantiekuljetuksina saapuvat tukkiniput nostetaan kokonaisina joko suoraan kuorimon purkausalalle tai

Tukkinippujen käsittely Hallan sahalla suoritetaan tehokkaalla nippunosturilla

Nykyisin Halla saa tukkinsa yksinomaan rauta- ja maanteitse. Kuvan vasemmassa laidassa näkyvissä rakenteilla oleva uusi purkausraide.

tukkialtaan laitaaan kaivettuun nippukanavaan, josta ne siirretään vesivastoon odottamaan sahausta.

Tukkien kuljettaminen Hallaan rauta- ja maanteitse ei suinkaan ole enää mitään uutta. Jo v. 1952 valmistui rautatie tukkialtaalle saakka ja v. 1959 sai saha kuorimakoneet. Siitä lähtien maakuljetusten osuus on lisääntynyt ja ne ovat käsittäneet yksinomaan kuoripäällisiä tukkeja. Uittokautena 1965 Hallaan ei enää saapunut yhtään tukkia perille saakka uittamalla ja Hallan osalta irtouitto, jonka varaan Hallan sahaus-toiminta ennen saaren yhdistämistä mantereelle kokonaan perustui, on nyt siirtynyt historiaan. Lähikuljetukset tapahtuvat autoilla, parhaissa tapauksissa kannon tuntumalta saakka ja kaukokuljetukset rautateitse. Merkittävää osaa näyttölee nyt Kuusankylän—Hallan rautakanava, mikä tekee mahdolliseksi Kymijoen vesistön nippu-uiton hyväksikäytön Kuusankylälle saakka ja puiden kuljetamisen edelleen nippuna määrän-

Tukkinosturin liikkuva osa kulkee 58 m:n pituista rataa pitkin 5,5 m:n korkeudella maasta. Vastaisuudessa ajorataa on tarkoitus jatkaa tukkialtaan yli.

Nosturinkäyttäjä Alice Löf saa suuren ajokkinsa automatiikkaa säätämällä tottelemaan ja siirtelemään raskaita taakkoja. Työ vaatii kuitenkin ajo-taitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta.

päähän. Hallan uusi nippunosturi muodostaa siten rautakanavan päätepurkaupaikan.

Hallan uuden nosturin perustustyöt aloitettiin viime keväänä. Nosturin jalustaksi valettiin seitsemän teräsbetonipilariparia, jotka ulottuvat kallioon saakka. Osa niistä jouduttiin valamaan vesivaluna ja muutenkin työ maaperän ja epätasaisen kallio-perustan takia oli hankala.

Nosturin on toimittanut Kone Osakeyhtiö. Sen runko on koottu teräsbetonipalkeista. Ajorata, jonka pituus on 58 m ja jänneväli 11 m, sijaitsee 5,5 m:n korkeudessa. Varsinainen pukkiosa ohjaamoineen ja koneistoinneen kohoaa vielä 6 m kiskojen yläpuolelle, joten jo mittavana rakennelmana tämä nostolaitos on komea ja erikoislaatuinen nähtävyys. Nosturin teho on 30 tonnia ja ajonopeus 90 m minuutissa.

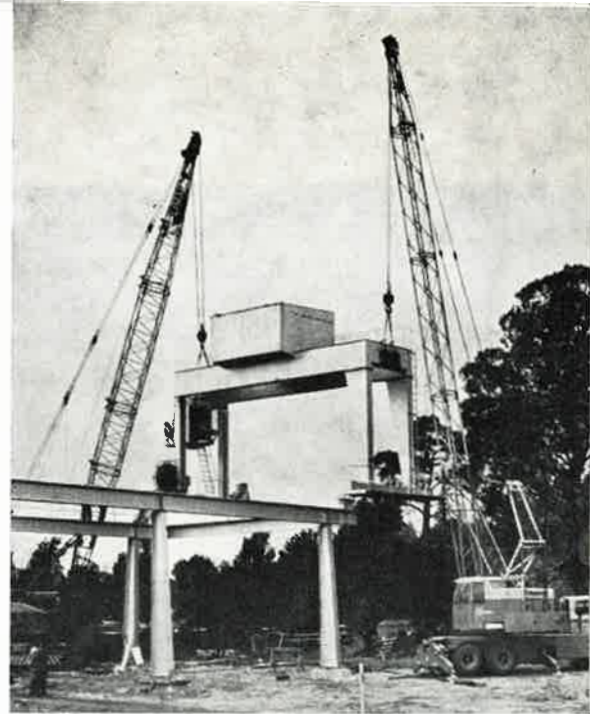
Nosturin runko on sijoitettu poikisuunnassa raidepariin nähden ja ulottuu tukkialtaan reunaan ruopattun 3,5 m:n syvyisen uittokanavan yli. Tukkilastissa oleva vaunu siirretään nippunosturin alle ja nosturin kaksi teräsvaijeria pujotetaan nipun alta sekä lukitaan silmukoiksi. Jos nippu menee suoraan kuorittavaksi, poistetaan nipun ympäriltä vaijerit ja langat, mutta jos nippu sen sijaan varastoidaan, jätetään sen ympärille kaksi sidoslankaa.

Nippunosturin saaminen tuli ajan-

kohtaiseksi, paitsi purkamisvaiheen rationalisoinnin takia, myös siksi, että suurin osa Kuusanlammen nostolta tulevista nipuista kuljetetaan ns. pankkovaunuissa. Niissä nippu nojaa kaareviin kiintonaisiin sivutukiin, eikä aikaisempi purkaustapa puskutraktorin avulla enää kävisikään päinsä. Lisäksi aikaisempi purkausmenetelmä oli työturvallisuuden kannalta vaarallinen ja siinä myös vaunut samoin kuin rata joutuivat kovalle koetukselle.

Kiireisimpänä aikana saattaa Kuusanlammelta saapua Hallaan kolmekin tukkijunaa päivässä eli 120 vaunua. Nosturi selviytyy niiden purkamisesta kahdessa työvuorossa. Työ nopeutuu lähiaikoina, kun purkauspai-
ka saa toisen raideparin. Näin voidaan nosturin tuntumaan nykyisen kymmenen vaunun sijasta siirtää kaksikymmentä vaunua.

Uusi nosturi tietää huomattavaa edistysaskelta Hallan sahan tukkien käsittelyssä. Se on kuitenkin vasta ensimmäinen vaihe laajemmasta suunnitelmasta. Pyrkimyksenä on muuttaa tukkien nykyinen yksittäislajittelu koneelliseksi ja tällöin tulee nosturi saamaan uuden tehtävän sen suorittaessa lajittelun jälkeen tapahtuvat tukkien siirrot sahan kuljettimille. Tämä edellyttää nosturin ajoradan pidentämistä yli tukkialtaan. Tällöin siitä tulisi 125 m:n pituinen. Nosturia suunniteltaessa on otettu huomioon

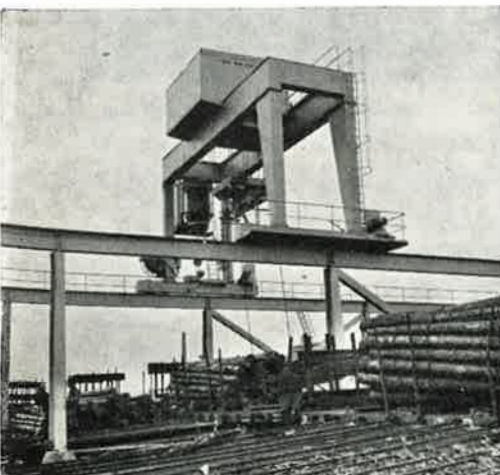
Nosturin liikkuva osa koottiin maassa ja nostettiin paikoilleen kahdella pitkäpuomisella nosturilla. Varsinainen nostovaihe ei kestänyt kuin parikymmentä minuuttia.

Vesivarastoon siirrettävät niput lasketaan purkauspai-
kan ääreen
kaivettuun uittokanavaan

myös se, että Kymijoen tultua vastaisuudessa koko pituudeltaan nippu-uittokelpoiseksi nosturi soveltuu perille saakka uittettavien nippujen käsittelyyn.

Jos purettavat tukit menevät suoraan kuorimoon ja sahattaviksi, laskee nosturi tukkinipun purkausalavalle, josta kaksi miestä kieräyttää ne pokuransa avulla kuorimon kuljettimelle.

Kurssilaiset saavat konepajakoulussa neljä tuntia viikossa ohjaavaa opetusta

Karkkilassa opiskellaan Tietomiehen työtekniillistä kirjekurssia

Högforsin Tehtaan Konepajakoulun ohjauksen alaisena aloitti 33 högforsilaista tänä syksynä Kirjeopisto Tietomiehen 3-vuotisen työtekniillisen koulun. Halukkaita ilmoittautui 74, joista karsintojen perusteella hyväksyttiin valimolinjalle 17 ja konepaja-

linjalle 16. Kuitenkin meneillään oleva syyslukukausi on vielä koeaikaa ja vain sen hyväksytysti läpäisseet pääsevät jatkamaan.

Tietomiehen työtekniillinen koulu antaa peruskoulutusta matemaattis-tekniillisissä aineissa, joita täydentä-mässä ovat tuotanto-taloudelliset aineet. Koulu on tarkoitettu sellaisille ammattikouluiän sivuuttaneille ammattimiehille, joilta puuttuu tällainen koulutus, mutta jotka haluavat kehittää itseään päämääränään päästä eteenpäin omalla työalallaan. Tietomiehen kurssit opiskellaan työn lomassa ja on siten tarkoitettu sellaisille yritteliäille ammattimiehille ja toimihenkilöille, joilla ei ole mahdollisuuksia irtautua kokopäiväiseen opiskeluun.

Tämä kirjeellinen opiskelu kestää kolme vuotta, joten se vaatii oppilailta pitkäjännitteisyyttä ja määrä-

tietoisuutta. Opetuskirjeitä on kaikkiaan noin 150 ja luokalta toiselle siirtyminen edellyttää edellisen lukuvuoden hyväksyttyä suoritusta, johon kuuluu osallistuminen kunkin lukuvuoden päättyessä yhdeksän päivän pituiselle kertaajaksolle ja koetilaisuuksiin.

Kuten jo mainittiin, Högforsin Tehtaalla opiskelu on järjestetty konepajakoulun avustuksella, mikä selittää myös innostuksen kursseja kohtaan ja suuren osanottajamäärän. Lisäksi yhtiö tulee maksamaan kunkin lukuvuoden opintomaksut, mikäli asianomainen selviytyy tutkimuksista. Eivät myöskään kertaajaksot aiheuta kustannuksia, koska ne pidetään konepajakoulussa. Näin ollen voidaan arvioida, että menestyksellisesti opiskellut tulee yksistään taloudellisesti saavuttamaan puoleentoistatuhannen markan taloudellisen hyödyn.

Sitäkin tärkeämpää on konepajakoulun osallistuminen itse opetukseen. Tiistai-iltais-in ja lauantai-iltpäivisin kurssilaiset kokoontuvat kahdeksi tunniksi ammattikoulun suojiin, jossa jaetaan opintokirje, annetaan siihen liittyvää ohjaavaa opetusta ja selostetaan palautettava opintokirje. Kirjeiden korjaaminen suoritetaan Tieto-

Insinööri Arto Silvén opettamassa kurssilaisille matematiikkaa

miehen toimesta Helsingissä, mutta konepajakoulun antamasta ohjauksesta on luonnollisesti paljon apua. Tietenkin myös se seikka, että suuri joukko opiskelee yhdessä, vaikuttaa edistävästi tuloksiin ja pitää opiskelijat paremmin mukana.

33:sta kurssilaisesta on kolmannes työnjohto- tai vastaavissa tehtävissä olevia ja muut sekä valimon että konepajan ammattimiehiä. Heistä on 15 suorittanut Högforsin Tehtaan Konepajakoulun, mutta muilla ei tällaista pohjakoulutusta ole. Vanhimmat opiskelijoita ovat yli 40-vuotiaita ja nuo-

tyminen kunkin kurssin erikoisaineisiin.

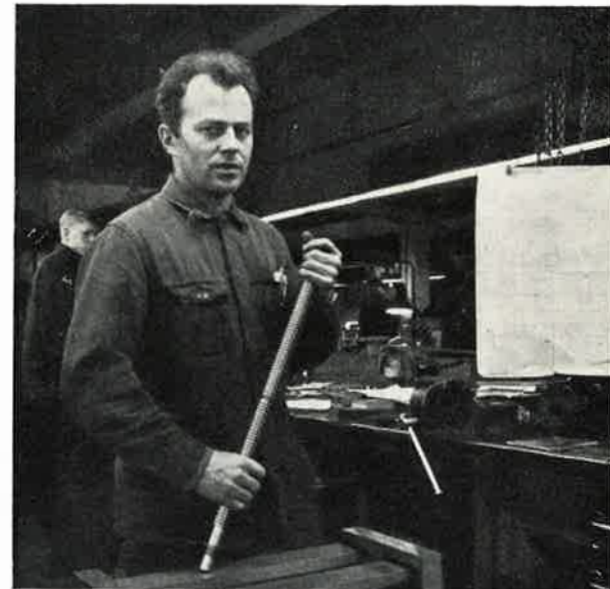
Kävimme tehtaalla haastattelemassa kahta kurssilaista. Nelosvalimossa tapasimme kiertoradan ääressä valimassa Taisto Martikaisen, joka elokuussa 1965 Högforsin konekaavaajakurssin houkuttelemana saapui Karkkilaan ja löysi tehtaalta työpaikan sekä uuden ammatin. Eikä yksistään perheenpää, vaan myös vaimo, joka on myös valimossa töissä. He työskentelevät eri vuoroissa, mutta kummallakin on työvuoronsa myös kotona, jossa on hoidettavana kolme

tavasti opin myös oikein opiskelemaan. Vähän hankalalta se aluksi tuntuu, mutta toivottavasti onnistunut", tuumii Martikainen. Me puolestamme nostamme hattua hänen sitkeydelleen ja toivotamme hänelle

Toistakymmentä vuotta sitten ammattikoulun käynyt työkaluviilaaja Timo Suontausta on jälleen aloittanut opiskelun, joka tulee kestäämään 3 vuotta

Joensuusta Karkkilaan konekaavaajakurssille tullut Taisto Martikainen on päättänyt käyttää tilaisuutta hyväkseen ja aloittanut työteknillisen kurssin

sekä hänen perheelleen näinä kolmena kovana vuotena kestävyyttä ja mitä parhaita menestystä.

Timo Suontaustalla, 32-vuotiaalla työkaluviilaajalla, on konepajakoulu takanaan, mutta koska sen suorittamisesta on kulunut jo toistakymmentä vuotta, ovat teoreettiset tiedot päässeet vähän ruostumaan. Varsinkin vauhti matematiikassa tuntuu kovanlaiselta. Mutta koska samat asiat toistuvat moneen kertaan, päästään pian opiskeluun toden teolla kiinni. Mieliharrastuksiaan, jotka ovat hirvi- ja savikiekkoomunta sekä metsästys, Suontausta ei ainakaan toistaiseksi aio lopettaa. Hän piti yhtiön osallistumista opintomaksujen suorittamiseen sekä konepajakoulun antamaa ohjausta niinä kiihokkeina, jotka ovat saaneet tällaisen poikkeuksellisen opiskeluinnostuksen tehtaan piirissä aikaan. Myös se, että näin ryhmässä opiskellen toinen tukee toistaan, on omiaan keventämään tätä pitkänpuoleista ja sisua vaativaa urakkaa.

rimmat vastikään asevelvollisuutensa suorittaneita. Oppilaiden keski-ikä on 31 vuotta.

Ensimmäisen lukukauden oppiaineet ovat laskento, ammattitalous ja koneenpiirustus. Kevätkaudella tulevat opetusohjelmaan mukaan luonnonoppi ja käytännön sähköoppi. Toisesta lukuvuodesta alkaen tapahtuu yleisten aineiden ohella keskit-

tyttöä, 1-, 3- ja 4-vuotias. Martikaisella oli jo Joensuussa asuessaan haaveena päästä opiskelemaan teknillisellä alalla, mutta siihen ei auennut mahdollisuuksia. Hän työskenteli rakennustöissä ja lautatarhalla. Karkkilassa hän pääsi kaavaajakurssilla opiskelun makuun ja nyt hän on erityisen tyytyväinen, kun on hyväksytty teknillisille kursseille. "Toivot-

Kesällä tuli kuluneeksi 60 vuotta Kuusankosken ja Voikkaan paperiammattiosastojen perustamisesta. Juhlavuoden merkeissä kumpikin osasto on pitänyt juhlapuhelun ja Voikkaan osasto lisäksi ammattiyhdistysjuhlan. Juhlapuhujana oli molemmissa paikoissa Suomen Paperiteollisuudentyöntekijäin Liiton puheenjohtaja Veikko Ahtola. Yhtiön onnittelut esitti Voikkaan juhlassa isännöitsijä Magnus Wangel ja Kuusankosken juh-

Kuusankosken paperiammattiosaston toimikunta: istumassa vasemmalta Eino Savikko, Sirkka Piitulainen, Seppo Simpura, Viljo Hälikkä, Leo Perätalo (puheenjohtaja), Pentti Halinen (pääluottamusmies), Sulo Valjakka ja Sulo Sarkanen, takarivissä Pauli Lupunen, Tatu Tuomi, Eino Parta, Eino Pörsti, Viljo Rihu, Tapio Hietanen, Unto Suursalmi ja Risto Hänninen. Kuvasta puuttuvat Kalevi Lehto ja Juho Kiiskinen.

60 vuotta ammatillista järjestötoimintaa Kuusankosken tehtailta

Voikkaan paperiammattiosaston toimikunta: istumassa vas. Niilo Vepsäläinen, Eero Laitinen, Erkki Niittyranta, Teuvo Pöysä (puheenjohtaja), Annikki Stenström ja Anja Holmberg, seisomassa Reino Sundström, Veikko Hakkarainen, Paavo Nurminen, Paavo Kontkanen, Lasse Lehtisare (pääluottamusmies), Vilmo Palmu, Markku Vanhala, Kaarlo Saukkonen ja Unto Heimonen. Kuvasta puuttuvat Veikko Lampén ja Risto Kärkäinen.

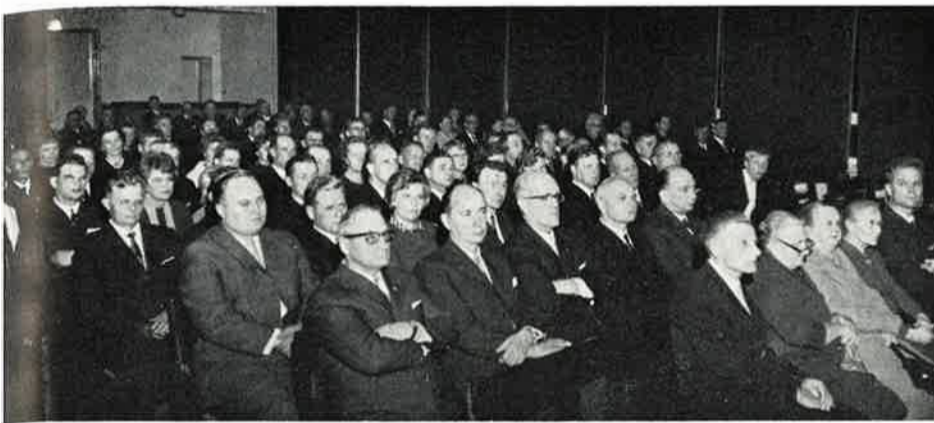
lakokokouksessa varatuomari Lasse Mäkelä. Erityisen huomion kohteiksi joutuivat ammattiyhdistysliikkeen veteraanit. Kuusankosken kokouksessa nähtiin yhä pirteä Juho Emil Mäki, jonka väsymätön työ ammatillisessa järjestötoiminnassa alkoi jo yli kuusi vuosikymmentä sitten. Voikkaan juhlassa oli kukitettavien joukossa mm. yhdistyksen perustajajäsen Sandra Sihvola.

Juhlavuoden merkeissä osastot julkaisivat yhteistoimin 60-sivuinen runsaasti kuvitetun kirjasen 'Ammatillista järjestötoimintaa Kuusankoskella'. Siinä annetaan läpileikkaus osastojen perustamisesta, tähänastisista vaiheista ja nykyisestä toiminnasta sekä ammattiyhdistysliikkeen ajankohtaisista kysymyksistä. Kirjoituksia on kaikkiaan 27, etupäässä osastojen omien

jäsenten mutta muutamien ulkopuolistenkin kirjoittamia. Yhtiön työvoimaosaston päällikkö, varatuomari Robert Brotherus on kirjoittanut aihees-

Voikkaan osaston toimikunta v. 1915. Istumassa vas. Otto Huusari, Juho Halme, Maiju Nissilä, Selma Laitinen, Edv. Kalke ja A. Pohjonen, seisomassa Kalle Puholainen, Juho Rinne, Yrjö Heikkilä, A. Granath, Vih-tori Pasi ja Nestor Salomaa.

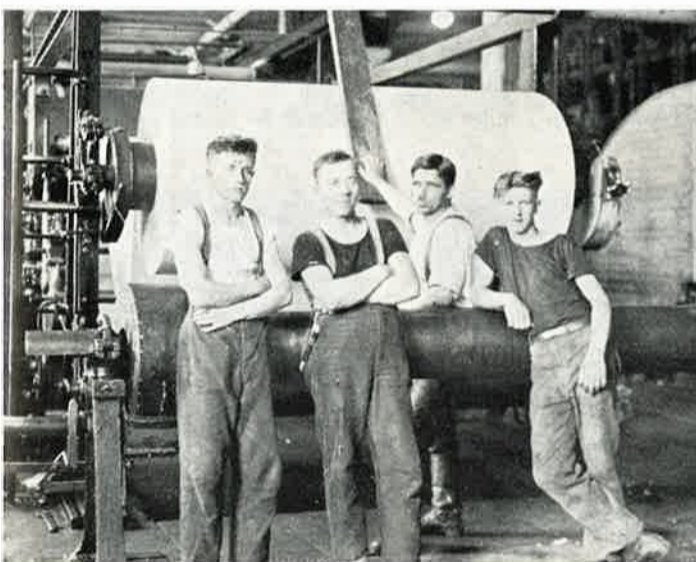
ta 'Järjestäytyminen kuuluu nykyiseen yhteiskuntaamme'. Kirjassa on julkaistu myös voikkaalaisen Unto Seppälän Voikkaan osaston 60-vuotisjuhlaan kirjoittama runo 'Ihmisen arvo'.

Juhlavuoden saavutukseksi kirjattakoon myös Uranpirtin valmistuminen. Kuusankosken osasto osti v. 1964 Urajärven rannalta 7 000 m²:n suuruisen rantapalstan, jolle ahkeran talokoohengen tuloksena on kohonnut rakennus osastolaisten käyttöön. Rakentajat saivat vastaanottaa myös lukuisia lahjoituksia. Yhtiö tuki hanketta lahjoittamalla puutavaraa, helan sekä 300 m tietä.

Ammattiyhdistysliikkeen alkuvuosina yhtiö ja sen työntekijät joutuivat useasti yleisen huomion kohteeksi. Kun Paperi- ja puumassateollisuuden

työntekijäin ammattiliitto perustettiin keväällä 1906, asetettiin erääksi tärkeimmistä tavoitteista työajan lyhentäminen. Ensimmäisenä tämä toteutui Kymin Osakeyhtiön tehtailla, jossa työnantaja ja ammattiosastot solmivat työehtosopimuksen maaliskuun 25 päivänä 1907. Tämä oli paperiteollisuuden ensimmäinen työehto-

Kuusankosken osaston 60-vuotisjuhlakokouksesta. Eturivissä neljäs vas. Paperiliiton puheenjohtaja Veikko Ahtola.

Voikkaan paperitehtaan paperikone 1:n miehistöä 1920-luvun lopulla. Vas. Uno Heimonen, Anton Paavola, Julius Koskinen ja Onni Strand.

Kutsuvieraita ja ammattiyhdistysväkeä Voikkaan osaston 60-vuotisjuhlassa

sopimus. Se aiheutti vakavan erimielisyyden työnantajapiireissä ja yhtiö erosikin Suomen Paperi- ja Puumassateollisuuden harjoittajain Liitosta.

8-tuntinen vuorotyösopimus sanottiin irti kuitenkin kahden vuoden kuluessa. Yhtiö oli joutunut suuriin taloudellisiin vaikeuksiin ja velkojien oli puututtava yhtiön asioiden hoitoon. Kolmen vuoden päästä heinäkuussa 1912 tilanne kärjisty tehtailla siinä määrin, että seurauksena oli sitkeä lakko, vaikka ammatilliset keskuselimet olivat lakkoa vastaan. Lakko herätti laajaa huomiota ja sen lopettamiseksi ponnisteltiin monella taholla. Vihdoin 74 päivää kestänyään Suomen Ammattijärjestön puheenjohtaja Oskari Tokoi sai lakkoilaiset suostumaan lakon lopettami-

seen. Lakon aikana oli saapunut työnhaluja muualta, mikä kiihdytti mielialoja ja aiheutti työntekijöiden keskuudessa pitkäjänteisiä jälkiselvittelyjä. Nämä levottomuudet saivat aikaan mm. siirtolaisuutta monen lähtiessä koettamaan onneaan rapakon tuolla puolen.

Viime vuosina ammattiyhdistysliikkeellä on ollut kestettävään sisäinen kahtiajakautuminen. Erityisesti Kuusankoskella tämä repeämä tapahtui dramaattisesti. Äskeisissä juhlatilaisuuksissa korostettiin eheytyksen tärkeyttä.

Pitkääaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

MARTTI RIHU

purkaja kuljetusosastolta tulee 10. 11. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 11. 11. 1911 Mäntyhörjussa. Hän tuli yhtiön palvelukseen metsäosastolle aivan poikasena. Voikkaan selluloosatehtaalte hän siirtyi 1930 työskennellen aluksi apukeittäjänä ja v:sta 1945 lähtien 1. keittäjänä. Kuusanniemen selluloosatehtaalte hän siirtyi 1964 ja on v:sta 1965 työskennellyt siellä kuljetusosaston alaisena selluloosatehtaan kuorimossa purkajana.

TOIVO TURPEINEN

varakoneenhoitaja Voikkaan paperitehtaalte tulee 3. 12. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 3. 8. 1902 Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan paperitehtaalte 1920. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1933.

Martti Rihu

Yhtiön 50-vuotismitali etumies Muisto Niemelle

Massankäsittelyosaston etumies Muisto Niemi Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta tuli 17. 10. palvelleeksi yhtiötämme 50 vuotta ja sai merkkipäivänään vastaanottaa yhtiötämme 50-vuotisansiomerkkin. Kuvassamme yhä palvelustaan jatkava työn veteraani pöydän takana merkinjakotilaisuudessa Koskelassa. Hänestä vasemmalle rva Niemi, rva Estlander ja johtaja Olov A. Hixén sekä oikealle isännöitsijä Botho Estlander ja ylimestari Into Suominen. Kiittäessään Niemeä yhtiön hyväksi suoritamastaan ansiokkaasta päivätyöstä johtaja Hixén mainitsi, ettei tällainen saavutus nykyisen eläkeikäjärjestelmän aikana ole enää mahdollista ilman 'varaslähtöä'. Niinpä Niemi aloittikin jo 13-vuotiaana. Erikoista hänen tapauksessaan on myös se, että hän työskenteli vuosikymmeniä maatalousosastolla ja vasta ikämiehenä siirtyi tehdastyöhön, mutta sopeutui siihen hyvin ja viisi vuotta tehtaassa oltuaan nimitettiin massankäsittelyosaston etumieheksi.

KALLE KANTANEN

höyrynjakoaseman hoitaja Kymin höyryosastolta tulee 21. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Uudellakirkolla Leistikylässä 11. 3. 1907. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1925 ulkotoyosastolle. Kymin höyryosastolle hän siirtyi 1934 kivihiihien karräjäjäksi ja 1936 höyrynjakoasemalle nykyiseen työhönsä höyrynjakoaseman hoitajaksi.

HELVI PAULANKO

hysäkkoneen apunainen Voikkaan pape-

Kalle Kantanen

der ja ylimestari Into Suominen. Kiittäessään Niemeä yhtiön hyväksi suoritamastaan ansiokkaasta päivätyöstä johtaja Hixén mainitsi, ettei tällainen saavutus nykyisen eläkeikäjärjestelmän aikana ole enää mahdollista ilman 'varaslähtöä'. Niinpä Niemi aloittikin jo 13-vuotiaana. Erikoista hänen tapauksessaan on myös se, että hän työskenteli vuosikymmeniä maatalousosastolla ja vasta ikämiehenä siirtyi tehdastyöhön, mutta sopeutui siihen hyvin ja viisi vuotta tehtaassa oltuaan nimitettiin massankäsittelyosaston etumieheksi.

ritehtaalte tulee 22. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa.

EVERT MAUNO

putkiseppä Voikkaan korjauspajalta tulee 24. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 18. 4. 1906. Työskenneltyään useilla työosastoilla hän tuli 1950 putkiseppäksi Voikkaan korjauspajalle.

TOIVO HASARI

koneenhoitaja Voikkaan paperitehtaalte tulee 26. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön

Evert Mauno

Toivo Hasari

Ilmari Riipinen

Vilho Kallio

Fabian Lahdelma

palveluksessa. Hän on syntynyt 28. 2. 1908 Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran jo 15-vuotiaana. Voikkaan paperitehtaalle hän tuli 1926 ja nimitettiin koneenhoitajaksi 1960. Hän toimii nykyisin PK 15 hoitajana.

ILMARI RIIPINEN

koneenhoitaja Voikkaan paperitehtaalta tulee 13. 12. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 16. 1. 1907 Valkealassa ja tuli 1925 yhtiön palvelukseen Kuusaan tallille. Sieltä hän siirtyi 1926 Voikkaan paperitehtaalle. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin 1951. Hän toimii PK 16 hoitajana.

VILHO KALLIO

kuorenkäsittelijä Kymin selluloosatehtaalta tulee 17. 12. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 11. 8. 1904 Iitissä. Yhtiön palvelukseen Kuusaan selluloosatehtaalle hän tuli 1925. Hän työskenteli siellä vuoteen 1940 ja siirtyi sodan jälkeen Kymin rakennusosastolle. Kymin selluloosatehtaalla hän on työskennellyt v:sta 1946 lähtien ensin puiden purkajana ja v:sta 1964 kuorenkäsittelijänä.

FABIAN LAHDELMA

voitelija Voikkaan paperitehtaalta tulee 19. 12. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Mäntyharjussa 14. 1. 1902 ja tuli 1921 yhtiön palvelukseen Voikkaan tallille. Voikkaan selluloosatehtaalle hän tuli 1932 happomieheksi. V:sta 1946 lähtien hän työskenteli ylivoitelijana ja Voikkaan paperitehtaalle hän siirtyi 1964.

HALLAN TEHTAAT

VOITTO TURUNEN

uittaja tukkiosastolta tulee 25. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kymissä 17. 5. 1909. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1925. Yhtäjaksoisesti hän on palvellut yhtiötä v:sta 1931 mm. lastaajana, tapuloitsijana ja kuormaa-jana. Hän siirtyi tukkiosastolle uittajaksi 1960.

ARVO HJELT

höylääjä jalostustehtaalta tulee 30. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kymissä 3. 7. 1910. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen 1923 merkkiajaksi lautatar-

halle. V:sta 1933 lähtien hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti eri osastoilla ollen kuitenkin kauimmin aikaa höylää-jänä jalostustehtaalla.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ARVO PUKKILA

rakennustyöntekijä Kymin rakennusosastolta täytti 60 vuotta 28. 10. Hän on syntynyt Valkealassa ja ollut yhtiön palveluksessa Verlassa 1928—1929. Sen jälkeen hän työskenteli mm. Kotkassa ja Karhulassa. Rakennusosastolle hän tuli 1939.

PAAVO KONTKANEN

valaja karbiditehtaalla täyttää 50 vuotta 5. 12. Hän on syntynyt Polvijärvellä. Yhtiön palvelukseen karbiditehtaalle valajaksi hän tuli 1945. Hän on osallistunut yhteiskunnallisiin ja ammatillisiin rientoihin ja kuulunut mm. Kuusankos-

Voitto Turunen

Arvo Pukkila

Paavo Kontkanen

Paul Pajari

Lassi Andersson

Aulis Mouhu

Aaro Moilanen

Martti Immonen

ken kansakoulujen johtokuntaan. Hän on v:sta 1963 lähtien toiminut karbiditehtaan luottamusmiehenä.

PAUL PAJARI

muurari Kymin rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 13. 12. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Aikaisemmin hän työskenteli Hallassa. Kymin rakennusosastolle hän tuli 1922 ja lyhyen poissaolon jälkeen uudelleen 1926.

LASSI ANDERSSON

työkaluviilaaja Voikkaan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 18. 11. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan korjauspajan työkaluosastolle hän tuli 1937. Oltuaan välillä hakun-terien hiojana Voikkaan selluloosatehtaalla tehtaan pysäyttämiseen saakka hän palasi takaisin korjauspajalle. Nuorempana hän harrasti kuorolaulua ja retkeilyä sekä osallistui työväenopiston toimintaan eri harrastuspiireissä. Nykyisin hänen vapaa-aikansa kuluvat omakotitalon askareissa ja kirjallisuuden parissa.

AARNE RANTANEN

levyseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 22. 11.

AULIS MOUHU

betonimies Voikkaan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 28. 11. Hän on syntynyt Viipurissa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennusosastolle hän tuli 1935.

AARO MOILANEN

apumies klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 3. 12. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan selluloosatehtaalle lyijyseppän apulaiseksi hän tuli 1935. Työskenneltyään sen jälkeen eri osastoilla ja oltuaan välillä poissa yhtiön palveluksesta hän tuli 1950 klooritehtaalle fosfaattiosaston suodatinmieheksi. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1960. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan mainittakoon kalastus.

SYLVIA NIEMI

siivooja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 4. 12. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaalle tilapäiseksi siivojaksi hän tuli 1958. Työskenneltyään sen jälkeen eri osastoilla ja oltuaan välillä poissa yh-

tiön palveluksesta hän tuli 1962 klooritehtaalle. Vakinaiseksi siivoojaksi hänet nimitettiin 1963.

HARRY SJÖBLOM

rotatiokoneen käyttäjä Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta täyttää 50 vuotta 20. 12. Hän on syntynyt Dragsfjärdissä ja tuli yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle 1954. Paperitehtaan Yankee-koneosastolle hän siirtyi 1961 rotatiokoneen apumieheksi ja on sen jälkeen toiminut viisi vuotta rotatiokoneen käyttäjänä. Harrastuksista mainittakoon puutarhanhoito.

METSÄOSASTO

MARTTI IMMONEN

työnjohtaja täyttää 60 vuotta 11. 11. synnyinpitäjässään Juvalla. Metsäosaston palvelukseen hän tuli 1928 ja on siitä lähtien ollut yhtäjaksoisesti työnjohtajana yhtiön omissa metsissä ja myös ostometsissä. Varsinaisen toimensa ohella hän on hoitanut erilaisia kunnallisia luottamustoimia. Hän on ollut mm. Kaihunmäen kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana 20 vuoden ajan, kunnallisen ja valtiollisen vaalilautakunnan

Viljo Mähönen

Eino Jauhainen

Lauri Thynell

Anna Piisari

Arvo Fredriksson

Aarne Salmela

Aune Pursiainen

Heikki Vahtera

puheenjohtajana v:sta 1948 ja sosiaalilautakunnan luottamustehtävissä useiden vuosien aikana. Rehdin ja huumorintajuksen luonteensa avulla hän on saavuttanut luottamukselliset suhteet asiakspiiriinsä ja ympäristöönsä.

VILJO MÄHÖNEN

metsäteknikko täyttää 50 vuotta lisävedellä 17. 11. Hän tuli yhtiön palvelukseen harjoittelijaksi 1946. Valmistuttuaan metsäteknikoksi Sippolan metsäkoulusta 1949 hän toimi aluksi vanhempaan työnjohtajana Kainuun hoitoalueessa. Siirryttyään 1959 metsäosaston teknillisen toimiston alaisuuteen hänen tehtäviinsä on ensi sijassa kuulunut ojitussuunnitelmien laatiminen eri hoitoalueiden metsissä. Rauhallisen uutteruutensa ja tunnollisuutensa ansiosta hänet tunnetaan luotettavana ja taitavana metsäalan ammattimiehenä.

EINO JAUHIAINEN

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 20. 12. Keiteleellä. Valmistuttuaan metsäteknikoksi Sippolan metsäkoulusta 1948 hän tuli Savon hoitoalueen työnjohtajaksi Karttulaan. Toimittuaan toista vuotta piiriesimiehen apulaisena Pieilaveden hoitopiirissä hänet nimitettiin Kukertajan, nykyisen Keiteleen piirin piirityönjohtajaksi, jota tointa hän hoitaa edelleen. Metsäteknikko Jauhiainen on osallistunut kunnalliselämään eri lautakuntien jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut Keiteleen riistanhoitoyhdistyksen puheenjohtajana sen perustamisesta lähtien. Ammattinsa taitavana ja huumorintajuisena henkilönä hän on saavuttanut esimiestensä, työtovereidensa ja alaistensa täyden luottamuksen. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon metsästys ja kalastus sekä metsäurheilutoiminta.

HÖGFORSIN TEHDAS

LAURI THYNELL

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 14. 11. Hän on syntynyt Kiikalassa. Tehtaan työhön hän tuli liesiosastolle 1953. Saman vuoden lopussa hän siirtyi rakennusosastolle, missä on toiminut mm. autonkuljettajana. Nykyisin hän työskentelee tehtaan lautatarhassa.

ANNA PILSSARI

portinvartija täyttää 60 vuotta 20. 11. Hän on syntynyt Venäjällä. Hän on toiminut kymmenkunta vuotta erilaisissa tehtävissä Kymintehtaalla ja Voikkaalla. Högforsin Tehtaan palvelukseen hän tuli 1946. Oltuaan ensin työssä valimossa mm. kaavaamossa ja puhdistamossa hän siirtyi 1955 nykyiseen toimeensa portinvartijaksi.

ARVO FREDRIKSSON

työnjohtaja valimosta täyttää 60 vuotta 8. 12. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli 1921 keernaosastolle, missä työskenteli kolme vuotta. Pitkän ja ansiokkaan työskäntänsä hän on suorittanut valimossa. Toimittuaan kaavaajana ja mallikaavaajana hänet nimitettiin 1945 työnjohtajaksi valimoon. Nykyisin hän huolehtii lisäksi uusien työntekijöiden vastaanotosta ja koulutuksesta valimossa. Hän on ottanut osaa paikkakunnan urheilu- ja musiikkieritoihin. Hän on mieskuoron perustajajäsen ja toiminut KTY:n soittokunnassa puheenjohtajana. Hän on ollut kauppalanvaltuuston jäsen 1936—1939 sekä jäsenenä sosiaali- ja lastensuojelulautakunnissa. Hän on toiminut myös kunnalliskodin johtokunnan puheenjohtajana. Suomen Valimoteknillisen yhdistyksen Helsingin osaston johtokunnassa hän on ollut v:sta 1955 alkaen.

AARNE SALMELA

asemamies Hyvinkään—Karkkilan rautatieltä täytti 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Lopella. Rautatien palveluksessa hän oli aluksi vain kesäisin rata-työssä. 1945 hän tuli vakituisesti rautatielle, toimien nykyisin asemamiehenä Karkkilassa.

AUNE PURSIAINEN

valimotyöntekijä valimosta täyttää 50 vuotta 11. 11. Hän on syntynyt Hämeenkyrössä. Tehtaan työhön valimoon hän tuli 1956. Nykyisin hänen tehtävänä on valukehysten kiilojen kiinnitys ja poisto.

AINO AUTIO

nosturinkuljettaja valimosta täyttää 50 vuotta 4. 12. Hän on syntynyt Lohjalla. Tehtaan työhön hän tuli 1953 valimon käsikaavaamoon, missä edelleenkin toimii nosturinkuljettajana.

HEIKKI VAHTERA

työnjohtaja valimosta täyttää 50 vuotta 7. 12. Hän on syntynyt Eurassa. Tehtaan työhön hän tuli kaavaajaksi valimoon 1940. Toimittuaan välillä muuttaman vuoden malliviilaamossa hän palasi takaisin valimoon. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin 1966. Hän on ottanut osaa kunnalliseen toimintaan, ollut terveys- ja urheilulautakuntien jäsenenä sekä kuulunut Tuorilan koulun johtokuntaan.

MAIRE VESANEN

keernantekijä valimosta täyttää 50 vuotta 15. 12. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli 1933. Oltuaan välillä pariin otteeseen poissa töistä hän tuli 1945 keernaosastolle, missä edelleenkin toimii.

Unkarilaiskuoro konsertti- matkalla Kuusankoskella

Egyetemi Enekkar konsertoimassa
ammattikoulun juhlasalissa

Budapestin Yliopiston 86 nuorta laulajaa saapui konsertti- ja vierailumatkalle Suomeen lokakuun 23 pnä. Kuusankosken Sekakuoro Kaiku oli kutsunut vieraakseen kuulun unkari-laisen kuoron, joka kesällä 1964 Spittalissa Itävallassa voitti kansain-välisessä kuorokilpailussa ensimmäi-sen palkinnon. Tässä kovassa laulu-kilvassa tuli Kaiku-kuoro kolman-neksi. Spittalissa solmittiin ystävyys-suhteita heimoveljien kesken ja seu-rauksena oli Egyetemi Enekkarin, ku-ten kuoron unkarinkielinen nimi kuu-luu, saapuminen Suomeen. Kuoron jäsenet ovat yliopiston tiedekunnissa opiskelevia nuoria. Kuoron johtajana toimii Gábor Baross. Mukana oli myös Budapestin yliopiston vara-rehtori Sandor Balogh.

Kuoro oli lähtenyt matkalle Buda-pestista 15. 10. ja vierailut Lenin-gradissa pitäen siellä kolme konser-ttia. Suomen vierailu kesti vain kolme päivää, jonka aikana kuoro

konsertoi Kuusankoskella, Helsingis-sä ja Kouvolassa. Sen jälkeen matka suuntautui Moskovaan, jossa konser-toitiin niin ikään.

Kuusankoskella oli unkarilaisille vieraille järjestetty vastaanottotilai-suus yhtiön ammattikoululla. Kaiku-kuoron esitettyä Suomen laulun kuor-on puheenjohtaja Jukka Petas lausui vieraat tervetulleiksi. Pienen juhla-hetken jälkeen vieraat hajaantuivat kuusankoskelaisiin koteihin, joihin heidät oli vierailun ajaksi majoitettu.

Illalla oli ammattikoulun juhlasalis-

sa konsertti, joka oli koonnut salin täydeltä yleisöä. Kiinnostus konsert-tia kohtaan oli niin suuri, etteivät kaikki halukkaat mahtuneet sisään. Konsertista muodostuikin unohtuma-ton elämys, niin musikaalisesti kuin lämpimän heimoveljeyden juhlanan. Kuoron valmius ja taiteellinen taso oli hämmästyttävä.

Kuoro vieraili myös yhtiössämme. Ohjelmassa oli käynnit Kuusannie-men sekä Voikkaan tehtailla. Tämän jälkeen Koskelassa tarjottiin lounas johtaja Hixénin toimiessa isäntänä.

Kalliopytinki
pihan puolelta

Manan majoille

Lokakuun 2 pnä kuoli yllättäen Juan-tehtaalla viilaaja Tauno Miettinen. Hän oli syntynyt Muuruvedellä. Jo viisitoista vuotiaana nuorukaisena hän oli työssä tehtaan eri ulkoyöosastoilla. V:sta 1939 alkaen hän oli yhtäjaksoisesti tehtaan palveluksessa ensin puuhiomossa laitos-miehenä ja yli 10 vuoden ajan korjaus-pajalla viilaajana. Hänet tunnettiin tai-tavana ja tunnollisena työntekijänä. Vai-najaa jäivät lähinnä kaipaamaan vaimo, kolme lasta ja vanha äiti.

Hallansaaren Kalliopytinki puretaan

Hallansaareen tultaessa seisoo tien vasemmalla puolella kallion laella tuivertuneiden, koristeellisten mänty-jen ympäröimänä suuri kaksikerroksi-nen asuinrakennus, joka on tunnettu kautta vuosikymmenien Kalliopytin-gin nimellä. Mutta nyt rakennuksen päivät ovat luetut. Se on vähitellen menettänyt asukkaansa ja keväästä lähtien ollut jo aivan tyhjiällä.

Tämä Hallan suurin asuinrakennus tuotiin sahasaareen v. 1916 Kuopion takaa Karhonsaaresta ja siitä sai 13 perhettä tilavat asunnot, keittiön ja kamarin tai kaksikin. Talossa asui työnjohtajia, sahureita ja muita am-mattimiehiä. Huolimatta perheiden lukuisuudesta ja lapsipaljoudesta Kal-liopytingissä vallitsi kertoman mu-kaan hyvä sopu. Toiseen kerrokseen kuljettiin ensin avoportaita myöten. Sitten rakennettiin kuvassa nä-kyvät kuistit.

